

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Atende
za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.**

Spis treści

1.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
4.	Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	8
5.	Informacje ogólne	9
5.1.	Skład i działalność Grupy	9
5.2.	Skład organów Spółki	10
5.3.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5.4.	Oświadczenia Zarządu	10
6.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	11
7.	Zasady konsolidacji	12
8.	Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ...	13
9.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	20
9.1.	Profesjonalny osąd	20
9.2.	Niepewność szacunków	21
10.	Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	22
11.	Szczegółowe noty i objaśnienia	26
Nota 1.	Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów	26
Nota 2.	Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu	28
Nota 3.	Koszty działalności operacyjnej	31
Nota 4.	Koszty umów z klientami	32
Nota 5.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	32
Nota 6.	Przychody i koszty finansowe	33
Nota 7.	Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy	34
Nota 8.	Zysk przypadający na jedną akcję	36
Nota 9.	Dywidenda	37
Nota 10.	Wartość godziwa	37
Nota 11.	Rzeczowe aktywa trwałe	38
Nota 12.	Wartości niematerialne	41
Nota 13.	Wartość firmy	43
Nota 14.	Inwestycje w jednostkach powiązanych	45
Nota 15.	Pozostałe aktywa trwałe	45
Nota 16.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	47
Nota 17.	Pozostałe aktywa finansowe	47
Nota 18.	Zapasy	48
Nota 19.	Należności handlowe	49
Nota 20.	Pozostałe należności	51
Nota 21.	Rozliczenia międzyokresowe	51
Nota 22.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52
Nota 23.	Kapitał zakładowy	52
Nota 24.	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	53
Nota 25.	Kapitał przypadający na akcjonariuszy niekontrolujących	53
Nota 26.	Kredyty i pożyczki	53
Nota 27.	Pozostałe zobowiązania finansowe	55
Nota 28.	Inne zobowiązania długoterminowe	55
Nota 29.	Zobowiązania handlowe	55
Nota 30.	Pozostałe zobowiązania	55
Nota 31.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	55
Nota 32.	Zobowiązania warunkowe	56
Nota 33.	Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	57
Nota 34.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	58
Nota 35.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	58
Nota 36.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	58
Nota 37.	Informacja o instrumentach finansowych	61
Nota 38.	Zarządzanie kapitałem	61
Nota 39.	Informacje o podmiotach powiązanych	62
Nota 40.	Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.	62
Nota 41.	Zatrudnienie	63
Nota 42.	Umowy leasingu operacyjnego	63
Nota 43.	Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności	64
Nota 44.	Sprawy sądowe	64
Nota 45.	Rozliczenia podatkowe	64

Nota 46.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	64
Nota 47.	Zdarzenia po dacie bilansu.....	65
Nota 48.	Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania	65
Nota 49.	Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	65

1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015 (dane przekształcone)*	stan na 1.01.2015 (dane przekształcone)*
Aktywa trwałe		76 262	74 943	70 489
Rzeczowe aktywa trwałe	11	22 692	23 909	25 762
Wartości niematerialne	12	24 773	21 495	18 556
Wartość firmy	13	11 921	10 986	10 487
Pozostałe aktywa finansowe	17	58	1 486	348
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	3 466	104	985
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	16	80	80	80
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7	1 705	3 262	1 141
Pozostałe aktywa trwałe	15	11 567	13 621	13 130
Aktywa obrotowe		99 910	125 013	107 547
Zapasy	18	7 625	6 965	8 710
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	3 128	882	2 156
Należności handlowe	19	61 426	53 145	72 337
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		438	227	38
Pozostałe należności	20	1 204	325	959
Pozostałe aktywa finansowe		-	62	-
Rozliczenia międzyokresowe	21	10 219	11 036	4 995
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	15 870	52 371	18 352
AKTYWA RAZEM		176 172	199 956	178 036

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 10

PASYWA	Nota	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015 (dane przekształcone)*	stan na 1.01.2015 (dane przekształcone)*
Kapitał własny		74 740	70 753	67 149
Kapitał akcyjny	23	7 269	7 269	7 269
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	24	14 753	14 753	14 753
Pozostałe kapitały	32	34 452	30 256	24 809
Niepodzielony wynik finansowy	33	(1 411)	(139)	324
Wynik finansowy bieżącego okresu		10 593	9 402	10 781
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej		65 656	61 540	57 936
Kapitał udziałowców mniejszościowych	25	9 084	9 213	9 213
Zobowiązania długoterminowe		24 568	22 194	22 526
Kredyty i pożyczki	26	6 030	2 824	3 546
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	1 543	1 311	1 951
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	14 202	16 511	16 348
Inne zobowiązania długoterminowe	28	7	31	60
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		768	619	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	34	1 316	203	9
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	35	702	695	612
Zobowiązania krótkoterminowe		76 864	107 009	88 361
Kredyty i pożyczki	26	7 357	3 054	3 443
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	1 299	1 536	2 049
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	14 248	15 746	3 989
Zobowiązania handlowe	29	32 583	47 372	53 954
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		411	3 739	1 026
Pozostałe zobowiązania	30	16 513	33 080	23 401
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	34	4 403	2 432	449
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	35	50	50	50
PASYWA RAZEM		176 172	199 956	178 036

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 10

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)*
Przychody ze sprzedaży	1,2	211 101	259 701
Koszty własne sprzedaży		141 742	197 190
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		69 359	62 511
Pozostałe przychody operacyjne	5	2 477	4 188
Koszty ogólnego zarządu	3	56 156	50 105
Pozostałe koszty operacyjne	5	1 094	2 968
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		14 586	13 626
Przychody finansowe	6	657	212
Koszty finansowe	6	2 037	1 608
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		13 206	12 230
Podatek dochodowy	7	3 055	2 764
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		10 151	9 466
Zysk (strata) netto		10 151	9 466
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		(442)	64
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego		10 593	9 402
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	8		
Podstawowy za okres obrotowy		0,29	0,26
Rozwodniony za okres obrotowy		0,29	0,26
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	8		
Podstawowy za okres obrotowy		0,29	0,26
Rozwodniony za okres obrotowy		0,29	0,26
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		-	-
Zysk (strata) netto		10 151	9 466
Inne całkowite dochody, które zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		-	-
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty w kolejnych okresach		-	-
Suma dochodów całkowitych		10 151	9 466
Suma dochodów całkowitych przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		(442)	64
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący		10 593	9 402

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 10

3. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk / Strata przed opodatkowaniem	13 206	12 230
Korekty razem:	5 753	4 159
<i>Amortyzacja</i>	6 548	6 238
<i>Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	(111)	(1 829)
<i>Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)</i>	123	384
<i>Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej</i>	453	325
<i>Inne korekty</i>	(1 260)	(959)
Zmiana stanu kapitału pracującego, w tym:	(48 057)	39 813
<i>Zapasy</i>	(660)	1 745
<i>Należności</i>	(14 876)	20 969
<i>Zobowiązania i rezerwy</i>	(32 521)	17 099
Zmiana stanu pozostałych aktywów	4 160	(6 041)
Przeływy z działalności operacyjnej	(24 937)	50 161
Podatek dochodowy (zapłacony)/ zwrócony	(5 077)	(1 803)
Przeływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(30 014)	48 358
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	2 564	2 083
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 940	1 734
Inne wpływy inwestycyjne	624	349
Wydatki	8 240	9 961
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	8 196	7 639
Wydatki na aktywa finansowe	-	2 322
Inne wydatki inwestycyjne	44	-
Przeływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 676)	(7 878)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	11 204	4 151
Wpływy z dopłat do kapitału	1 061	269
Kredyty i pożyczki	9 797	774
Dotacje	-	1 281
Inne wpływy finansowe	346	1 827
Wydatki	12 015	10 612
Spłaty kredytów i pożyczek	1 957	1 883
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	1 719	1 993
Dywidendy wypłacone	6 544	5 452
Dywidendy i inne udziały w zyskach wypłacone udziałowcom mniejszościowym	-	922
Odsetki	320	362
Inne wydatki finansowe	1475	-
Przeływy pieniężne netto z działalności finansowej	(811)	(6 461)
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	(36 501)	34 019
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	(36 501)	34 019
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Środki pieniężne na początek okresu	52 371	18 352
Środki pieniężne na koniec okresu	15 870	52 371

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 10
Dodatkowe objaśnienia do przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej przedstawiono w Nocie 49.

4. Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji pow. ceny emisyjnej	Pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
2016 r.								
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.	7 269	15 492	30 256	897	10 250	64 164	9 126	73 290
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	(714)	(1 123)	(1 838)		(1 838)
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	(739)	-	(321)	275	(786)	87	(699)
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r. po korektach	7 269	14 753	30 256	(139)	9 402	61 540	9 213	70 753
Podniesienie kapitału w spółce Atende Medica	-	-	-	259	-	259	(307)	(48)
Objęcie konsolidacją spółki EDL	-	-	-	-	-	-	420	420
Podniesienie kapitału w spółce EDL	-	-	-	(200)	-	(200)	200	-
Podział zysku netto	-	-	4 196	(1 336)	(2 860)	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(6 542)	(6 542)	-	(6 542)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	5	10 593	10 598	(442)	10 156
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r.	7 269	14 753	34 452	(1 411)	10 593	65 656	9 084	74 740
2015 r. (dane przekształcone)								
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2015 r.	7 269	15 308	24 809	3 520	8 276	59 182	9 213	68 395
Zmiany zasad rachunkowości				(2 967)	2 256			
Korekty z tyt. błędów podstawowych		(555)		(229)	249			
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2015 r. po korektach	7 269	14 753	24 809	324	10 781	57 936	9 213	67 149
Podniesienie kapitału w spółce Atende Medica	-	-	-	-	-	-	269	269
Korekta błędu w Atende Software	-	-	-	-	(345)	(345)	-	(345)
Objęcie konsolidacją spółki OmniChip	-	-	-	-	-	-	589	589
Podział zysku netto	-	-	5 447	4 989	(10 436)	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	(5 452)	-	(5 452)	(922)	(6 374)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	9 402	9 400	64	9 464
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2015 r.	7 269	14 753	30 256	(139)	9 402	61 540	9 213	70 753

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5. Informacje ogólne

5.1. Skład i działalność Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Atende („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa Atende”) jest Atende S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Atende”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86, 04-163 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem KRS: 0000320991, Kapitał zakładowy: 7 268 668,80 zł w całości wpłacony, NIP: 954-23-57-358, REGON: 276930771. Od 28 maja 2012 r. Spółka jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

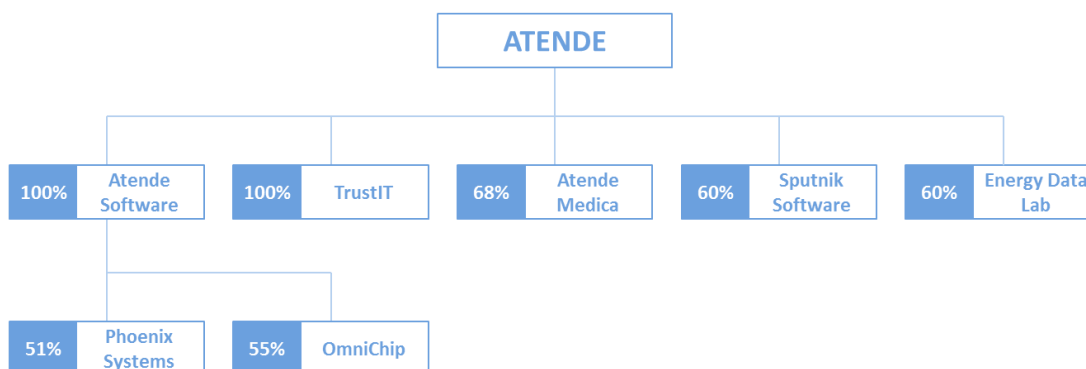
Spółka funkcjonuje pod nazwą Atende od 12 kwietnia 2013 r., kiedy została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiana firmy Emitenta z ATM Systemy Informatyczne S.A. na Atende S.A. Z kolei ATM Systemy Informatyczne S.A. powstała w wyniku przejęcia przez KLK S.A. całego majątku ATM Systemy Informatyczne sp. z o. o. przy jednoczesnym dokonaniu zmiany nazwy spółki KLK S.A. na ATM Systemy Informatyczne S.A. i przeniesieniu siedziby Spółki do Warszawy. Powyższe zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 3 stycznia 2011 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa Kapitałowa składała się z 8 podmiotów:

- jednostki dominującej Atende S.A.,
- 7 jednostek zależnych i powiązanych:
 - Atende Software sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której Emitent posiada 100% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - TrustIT sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, w której Emitent posiada 100% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - Atende Medica sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której Emitent posiada 67,51% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - Sputnik Software sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, w której Emitent posiada 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - Phoenix Systems sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której zależna w 100% od Emitenta spółka Atende Software posiada 51% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - OmniChip sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której zależna w 100% od Emitenta spółka Atende Software posiada 55% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników,
 - Energy Data Lab sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której Emitent posiada 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników.

Dnia 24 stycznia 2017 r. została zarejestrowana w KRS spółka A2 Customer Care sp. z o.o., założona na podstawie umowy spółki zawartej 21 grudnia 2016 r. Emitent objął 60% udziałów, stanowiących 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników.

Struktura Grupy Kapitałowej na koniec 2016 r.

Podstawowym przedmiotem działalności Emitenta jest integracja systemów teleinformatycznych. Spółka ma dwudziestopięcioletnie doświadczenie będące wynikiem realizacji wielu projektów wdrożeniowych. Wdrożenia te wyróżniają się nie tylko wysoką jakością świadczonych prac, ale też najwyższym poziomem technicznym i dużą skalą trudności wykonania. Dodatkowo Atende posiada kompetencje w zakresie tworzenia oprogramowania oraz oferuje outsourcing IT i usługi *cloud computing*. Atende S.A. jest jedną z czołowych firm branży IT w Polsce.

Poprzez spółki zależne Grupa Kapitałowa Emitenta realizuje działania w innych atrakcyjnych niszach rynku IT. Atende Software sp. z o.o. specjalizuje się w innowacyjnym oprogramowaniu dla przedsięwzięć multimedialnych, inteligentnych sieci

energetycznych (ang. *Smart Grid*) i cyberbezpieczeństwa. Sputnik Software sp. z o.o. tworzy oprogramowanie oraz świadczy usługi dla sektora publicznego, głównie administracji samorządowej. Atende Medica sp. z o.o. oferuje rozwiązania informatyczne dla instytucji sektora medycznego, w szczególności szpitali, przychodni oraz gabinetów lekarskich. Phoenix Systems sp. z o.o. oferuje autorski system operacyjny czasu rzeczywistego wykorzystywany w systemach wbudowanych oraz protokołów komunikacji w sieciach energetycznych zgodny z protokołem PRIME. Z kolei OmniChip sp. z o.o. zajmuje się projektowaniem układów elektronicznych, TrustIT sp. z o.o. świadczy nowoczesne usługi outsourcingowe zdalnego utrzymania systemów IT, zaś Energy Data Lab sp. z o.o. zajmuje się analizą danych w technologii gigadanych (ang. *Big Data*) w oparciu o autorskie narzędzia. W 2017 r. w ramach Grupy rozpoczęła działalność nowa spółka – A2 Customer Care sp. z o.o., która oferuje kompleksowe wdrożenia specjalistycznych rozwiązań oraz systemów klasy ERP.

Spółki z Grupy Atende zostały utworzone na czas nieokreślony.

5.2. Skład organów Spółki

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółką kierował pięcioosobowy Zarząd w składzie:

- o Roman Szwed – prezes Zarządu,
- o Iwona Bakuła – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Forsyjak – wiceprezes Zarządu,
- o Szymon Stępczak – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Szczepański – wiceprezes Zarządu.

16 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 11 stycznia 2016 r. Jacka Szczepańskiego na członka zarządu Spółki w funkcji wiceprezesa zarządu ds. operacyjnych. 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała Andrzeja Słodczyka z Zarządu Atende S.A. i pełnionej przez niego funkcji wiceprezesa Zarządu w związku z powierzeniem mu w Spółce funkcji dyrektora działu rozwoju ds. energetyki oraz powołała Jacka Forsyjaka do Zarządu Atende S.A. i pełnienia przez niego funkcji wiceprezesa Zarządu ds. technicznych. W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Zarządu nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnego Zarządu zakończy się w 2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- o Patrycja Buchowicz – przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- o Marek Dietl – członek Rady Nadzorczej,
- o Jan Madey – członek Rady Nadzorczej,
- o Michał Markowski – członek Rady Nadzorczej,
- o Monika Mizielińska-Chmielewska – członek Rady Nadzorczej.

4 marca 2016 r. wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Mirosław Panek złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem na dzień 6 marca 2016 r. 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, stosownie do postanowień § 21 ust. 5 zdanie drugie Statutu Atende S.A., powołała Michała Markowskiego na członka Rady Nadzorczej. W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Rady Nadzorczej nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnej Rady Nadzorczej zakończy się w 2018 r.

5.3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 21 marca 2017 r.

5.4. Oświadczenia Zarządu

Niniejsze sprawozdanie zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i Stały Komitet ds. Interpretacji (SKI), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami), zwanymi dalej „MSSF UE”. Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

Do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 r. nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

Sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Opinia i raport z badania stanowią załącznik do niniejszego sprawozdania finansowego.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie lub oczekują na zatwierdzenie przez UE:

1. Standard: MSSF 9 Instrumenty finansowe (wraz z aktualizacjami).
Opis zmian: Zmiana klasyfikacji i wyceny- zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami: wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
2. Standard: MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe.
Opis zmian: Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonej.
Data obowiązywania: Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE.
3. Standard: MSSF 16 Leasing.
Opis zmian: Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.
4. Standard: Zmiany do MSR 12.
Opis zmian: Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2017 r.
5. Standard: Zmiany do MSR 7.
Opis zmian: Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2017 r.
6. Standard: Zmiany do MSSF 10 i MSR 28.
Opis zmian: Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.
Data obowiązywania: Nie została określona
7. Standard: Zmiany do MSSF 2.
Opis zmian: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
8. Standard: Zmiany do MSSF 4.
Opis zmian: Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
9. Standard: Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2014-2016).
Opis zmian: Zestaw poprawek dotyczących:
MSSF 1 – eliminacja krótkoterminowych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy;
MSSF 12 – doprecyzowanie zakresu zastosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji;
MSR 28 – wycena jednostek, w których inwestor dokonał inwestycji, w wartości godziwej przez wynik finansowy
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r./ 1 stycznia 2017 r.
10. Standard: Zmiany do MSR 40.
Opis zmian: Zmiana kwalifikacji nieruchomości tj. przenoszenia z nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
11. Standard: KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe.
Opis zmian: Wytyczne dotyczące sposobu określania daty transakcji, a zatem kursu wymiany SPOT, którego należy użyć w sytuacji kiedy dokonywana lub otrzymywana jest płatność zaliczkowa w walucie obcej.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.

Grupa zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Grupy.

Nowy standard MSSF 9 Instrumenty finansowe dokonuje istotnych zmian w klasyfikacji, prezentacji i wycenie instrumentów finansowych, dotyczących między innymi nowego modelu oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zaktualizowanych zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu przede wszystkim dostosowanie wymagań z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając sporządzającym sprawozdania lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań. Nowy standard MSSF 9 potencjalnie może mieć wpływ na

przyszłe sprawozdania finansowe Grupy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego analiza wpływu standardu MSSF 9 na przyszłe sprawozdania Grupy nie jest jeszcze zakończona.

Nowy standard MSSF 16 Leasing zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicje leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Analiza wpływu standardu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy nie została jeszcze zakończona.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy.

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zatwierdzenia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania skonsolidowanego nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

7. Zasady konsolidacji

Jednostki zależne

Jednostka zależna to jednostka kontrolowana przez jednostkę dominującą.

Kontrola występuje w przypadku gdy jednostka dominująca:

- o posiada władzę nad jednostką, w której dokonała inwestycji,
- o jest narażona na ekspozycję lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w dany podmiot inwestycji,
- o posiada zdolność do sprawowania władzy nad jednostką, w której dokonała inwestycji w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów przez nią wypracowywanych.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejścia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejściem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejścia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Udziały/akcje niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami / akcjonariuszami niekontrolującymi

Udziały niekontrolujące obejmują nie należące do Grupy udziały w spółkach objętych konsolidacją. Udziały niekontrolujące ustala się jako wartość aktywów netto jednostki powiązanej, przypadających na dzień nabycia, akcjonariuszom spoza grupy kapitałowej. Zidentyfikowane udziały niekontrolujące w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych ujmuje się oddzielnie od udziału własnościowego jednostki dominującej w tych aktywach netto. Udziały niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

- o wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz
- o zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących. Łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

Jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona to taka jednostka gospodarcza, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ, i która nie jest ani jednostką zależną od inwestora, ani jego wspólnym przedsięwzięciem. Znaczący wpływ natomiast to prawo do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki gospodarczej, nie polegający jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

O znaczącym wpływie wywieranym przez jednostkę decyduje przede wszystkim kryterium posiadanego udziału w prawach głosu. W myśl MSR nr 28 o znaczącym wpływie mówi się wtedy, gdy udział ten wynosi co najmniej 20 proc. Istnieją jednak przypadki, w których mimo posiadania niższej liczby praw głosu, inwestor może uczestniczyć w kształtowaniu polityki finansowej o operacyjnej, a w konsekwencji traktować taki podmiot jako stowarzyszony. Można to identyfikować poprzez:

- o - zasiadanie w zarządzie lub równorzędnym organie zarządzającym jednostką, w której inwestor dokonał inwestycji,

- - udział w tworzeniu polityki jednostki, w tym udział w podejmowaniu decyzji w sprawie dywidend lub innych metod podziału zysku,
- - istotne transakcje pomiędzy inwestorem a jednostką, w której dokonał inwestycji,
- - wzajemną wymianę personelu kierowniczego lub
- - udostępnianie informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu.

Spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za okresy kończące się 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. obejmują następujące jednostki wchodzące w skład Grupy:

	Udział w ogólnej liczbie głosów	
	31.12.2016	31.12.2015
Atende S.A.	Jednostka dominująca	
Atende Software sp. z o.o.	100,00%	100,00%
TrustIT sp. z o.o.	100,00%	100,00%
Atende Medica sp. z o.o.	67,51%	62,69%
Sputnik Software sp. z o.o.	60,00%	60,00%
Phoenix Systems sp. z o.o.	51,00%	51,00%
OmniChip sp. z o.o.	55,00%	55,00%
Energy Data Lab sp. z o.o.	60,00%	-

Wszystkie spółki zależne są konsolidowane metodą pełną. Wyniki spółek Atende Software, Atende Medica i Sputnik Software konsolidowane są od 1 maja 2012 r., spółki Phoenix Systems od 1 stycznia 2014 r., zaś spółki TrustIT od 1 kwietnia 2014 r. (udziały zostały nabyte 13 marca 2014 r.). Konsolidowanie wyników spółki OmniChip rozpoczęto od II kwartału 2015 r. Ma to związek z nabyciem dnia 25 lutego 2015 r. przez Atende Software 40% udziałów spółki OmniChip, dzięki czemu stan posiadania zwiększył się z 15% do 55% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników. Konsolidowanie wyników spółki Energy Data Lab rozpoczęto w I kwartale 2016 r., w związku z nabyciem w dniu 21 grudnia 2015 r. 42,4% udziałów oraz zarejestrowaniem w KRS w dniu 22 stycznia 2016 r. objętych przez Atende nowo ustanowionych udziałów, po którym Emitent posiadał 54,6% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników. W czerwcu br. Atende objęło nowe udziały, które zostały zarejestrowane w KRS dnia 2 sierpnia 2016 r. W wyniku podwyższenia kapitału udział Atende w kapitale zakładowym i głosach na zgromadzeniu wspólników wzrósł do 60%.

Spółki nie objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Na dzień 31 grudnia 2016 r. brak było spółek z Grupy Kapitałowej nie objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

Wybrane dane finansowe spółek powiązanych zostały zaprezentowane w Nocie 14.

8. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupy, za wyjątkiem wprowadzonych zmian w polityce rachunkowości opisanych w punkcie 10.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego za wyjątkiem wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w bilansie po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,

- o składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- o znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- o zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- o istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające ww. warunków ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Spółki Grupy nie posiadają wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oprócz wartości firmy. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- o licencje na oprogramowanie 2 lata
- o prace rozwojowe 3-5 lat
- o znaki towarowe 5 lat
- o prawa majątkowe 5 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości niematerialnych i prawnych jak również ich amortyzacja odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne, zaś ich amortyzacja wartości niematerialnych w koszty działalności podstawowej.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż jeden rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki).

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Amortyzacja środków trwałych, w tym komponentów i specjalistycznych części zamiennych, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji degresywnej oraz liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- o budynki i budowle od 10 do 40 lat
- o maszyny i urządzenia od 4 do 10 lat
- o środki transportu od 5 do 7 lat
- o pozostałe środki trwałe od 4 do 10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji. Grupa traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe

Spółki Grupy klasyfikują aktywa finansowe do jednej z kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki udzielone i należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja poszczególnych aktywów finansowych uzależniona jest od przeznaczenia aktywa

finansowego, intencji zarządu oraz faktu, czy aktywo finansowe jest pozycją notowaną na rynku. Zarząd określa powyższą klasyfikację w momencie początkowego ujęcia danego aktywa oraz w uzasadnionych przypadkach dokonuje odpowiedniej reklasyfikacji w okresach kolejnych, za wyjątkiem reklasyfikacji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Reklasyfikacja z i do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest zabroniona.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej kategorii zaliczane są aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej w momencie ich pierwotnego ujęcia. Aktywa finansowe klasyfikowane są do tej kategorii, jeżeli przeznaczone są do sprzedaży w krótkim okresie. Do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu klasyfikuje się także instrumenty pochodne, chyba że związane są z rachunkowością zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są początkowo w wartości godziwej zaś koszty transakcji ujmowane są bezpośrednio w wyniku finansowym. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej odnoszone są do wyniku finansowego w okresie, w którym powstały.

Pożyczki udzielone i należności własne – są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, o określonej lub możliwej do określenia wielkości płatności, które nie są notowane i nie zostały nabyte z intencją przeznaczenia do sprzedaży. Pożyczki udzielone i należności własne ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności – do nich klasyfikowane są aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyjątkiem udzielonych pożyczek i wierzytelności własnych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – do tych aktywów spółki Grupy zaliczają wszelkie aktywa finansowe nie będące: pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami finansowymi utrzymywanymi do terminu wymagalności oraz aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu. Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się w szczególności udziały w innych podmiotach nie będących podmiotami podporządkowanymi, które Grupa nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

Przychody z odsetek dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w rachunku zysków i strat według efektywnej stopy procentowej. Dywidendy dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w rachunku zysków i strat kiedy prawa do otrzymania płatności przez spółkę zostały ustalone. Wszystkie inne zmiany w wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym. W momencie sprzedaży tych aktywów lub ich wygaśnięcia skutki ich wyceny ujęte w kapitale własnym rozpoznaje się w rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe są usuwane z bilansu, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a spółka Grupy przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa finansowe wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

Rachunkowość zabezpieczeń

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym spółki Grupy nie stosowały rachunkowości zabezpieczeń.

Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku. Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień bilansowy należności handlowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega a spłata należności nie jest prawdopodobna – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności – do wysokości tych kwot,
- przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wysokości 100% należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności jak i ich odwrócenia zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Należności, dla których termin płatności jest dłuższy niż 12 miesięcy prezentowane są w bilansie w kategorii „pozostałe aktywa trwałe”.

Inne aktywa obrotowe i trwałe

Inne aktywa obrotowe obejmują czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Kategoria ta obejmuje poniesione wydatki, które będą rozliczone w koszty przyszłych okresów. Rozliczenia międzyokresowe czynne ujmowane są pierwotnie w wartościach dokonanych wydatków, zaś na dzień bilansowy wyceniane z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny. Odpisy rozliczeń międzyokresowych czynnych następują stosowanie do upływu czasu lub wielkości świadczeń, w zależności od ich charakteru. Jeżeli rozliczenie wydatków nastąpi w terminie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, to część aktywów wykazywana jest w bilansie w pozycji „pozostałe aktywa trwałe”.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w bilansie.

Kredyty i pożyczki bankowe

Kredyty i pożyczki bankowe ujmowane są według zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów spółek Grupy.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną

powstała w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu i prezentuje w bilansie w podziale na część długo- i krótkoterminową.

Do pozostałych zobowiązań klasyfikowane są rozliczenia międzyokresowe kosztów. Do pozycji tych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. Pomimo, iż w tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty ww. zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw, stąd pozycje te klasyfikuje się jako zobowiązanie.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na spółce Grupy ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli spółka Grupy spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi.

Rezerwy na ryzyka specyficzne tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wypływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny.

W zakresie świadczeń pracowniczych spółki Grupy nie są stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółki Grupy nie posiadają także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez spółki lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w sprawozdaniu finansowym na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- o faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- o średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs – w przypadku pozostałych operacji.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według kursu średniego publikowanego na dzień bilansowy przez Narodowy Bank Polski dla danej waluty. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) spółek Grupy odnosi się w koszty i przychody finansowe. W sprawozdaniu finansowym koszty i przychody z tytułu różnic kursowych wykazuje się po ich uprzednim skompensowaniu.

Średnie kursy walut użyte do wyceny pozycji walutowych posiadanych przez spółki Grupy w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym były następujące:

Waluta	Kurs średni NBP na 31.12.2016	Kurs średni NBP na 31.12.2015
EUR	4,4240	4,2615
USD	4,1793	3,9011

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa spółek Grupy i są wyceniane w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji pozostałych zobowiązań finansowych. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty odsetkowe są odnoszone do rachunku zysków i strat jako koszty finansowe.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu. Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Dotacje rządowe

Dotacje do aktywów ujmowane są początkowo jako przychody przyszłych okresów w wartości godziwej, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz spełnienia przez Grupę warunków z nimi związanych, a następnie są ujmowane w zysku lub stracie i wykazywane w pozostałych przychodach, systematycznie przez okres użytkowania składnika aktywów. Otrzymane dotacje będące zwrotem poniesionych przez Grupę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych systematycznie w tych okresach, w których następuje ujęcie kosztów.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwanej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

Testy na utratę wartości przeprowadza się corocznie dla wartości firmy.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości. Odpisy dotyczące wartości firmy nie podlegają odwróceniu.

Salda z tytułu umów z klientami (aktywa i zobowiązania)

W przypadku umów z klientami, jeżeli jedna ze stron umowy spełniła zobowiązanie, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy lub zobowiązanie z tytułu umowy – w zależności od stosunku pomiędzy spełnieniem zobowiązania przez Grupę a płatnością dokonywaną przez klienta. Grupa przedstawia wszelkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia (kwoty zafakturowane) oddzielnie jako należność.

Jeżeli klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub Grupa ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim Grupa przekaze dobra lub usługi klientowi, Grupa przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej). Zobowiązanie z tytułu umowy to obowiązek jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Jeśli Grupa spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, Grupa przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności. Składnik aktywów z tytułu umowy to prawo Grupy do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które spółka przekazała klientowi.

Przychody

Przychody ze sprzedaży (przychody z umów z klientami) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Ustalenie kwoty przychodów do rozpoznania w danym okresie dokonywane jest na poziomie umowy z klientem.

Dla poszczególnych umów identyfikowane są zawarte w nich zobowiązania do wykonania świadczenia, będących przyrzeczeniami na rzecz klienta dóbr lub usług (bądź ich pakietów), które można wyodrębnić. W przypadku umów wieloelementowych (np. umowa wdrożenia obejmująca stworzenie projektu, dostawę sprzętu, budowę infrastruktury, instalację, przeprowadzenie szkoleń dotyczących wdrożonego rozwiązania, wykonanie testów funkcjonalnych, serwis powdrożeniowy), przy ocenie możliwości uznania dobra lub usługi za odrębne brane są pod uwagę następujące okoliczności:

- a) świadczenie przez Grupę istotnych usług polegających na łączeniu dobra lub usługi z innymi dobrami lub usługami przyrzeczonymi w umowie w pakiety dóbr lub usług, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta (czy Grupa używa dobra lub usługi jako nakładu do produkcji lub dostarczenia łącznego przedmiotu umowy określonego przez klienta);
- b) czy dobro lub usługa nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie;
- c) czy dobro lub usługa nie jest w istotnym stopniu zależne od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie, ani nie są z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzczone dobra lub usługi nie są odrębne, Grupa łączy je z innymi przyrzeczonymi dobrami lub usługami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu dóbr lub usług za odrębny. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Grupa ujmuje wszystkie dobra i usługi przyrzczone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Opodatkowanie

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnicę pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem gdy dotyczy on pozycji w innych całkowitych dochodach albo w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. W bilansie podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Spółki Grupy dokonują kompensaty aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego i prezentują wynik tej kompensaty odpowiednio w aktywach lub pasywach bilansu.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną jednostki dominującej i walutą prezentacji Grupy.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

9. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

9.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Ujęcie przychodów: określenie terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia, które spółka Grupy spełnia w miarę upływu czasu (usługi wdrożeniowe), stopień spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia jest określany w odniesieniu do budżetu prac projektowych, według proporcji prac wykonanych do dnia bilansowego. Przyjęta metoda, w ocenie Grupy, najlepiej obrazuje wartość prac wykonanych na rzecz klienta na dzień bilansowy.

W przypadku usług polegających na gotowości do świadczenia wsparcia serwisowego, przychód rozpoznawany jest liniowo przez okres świadczenia usługi.

Dla zobowiązań do wykonania świadczenia spełnianych w określonym momencie czasu, Grupa ujmuje przychód w momencie przeniesienia kontroli, za który przyjmuje się moment uzyskania przez Grupę bieżącego prawa do zapłaty z tytułu wykonania zobowiązania.

Ujęcie przychodów: określenie ceny transakcyjnej oraz kwot przypisanych do zobowiązań do wykonania świadczenia

Ze względu na specyficzny charakter świadczonych przez spółki Grupy usług wynagrodzenie otrzymywane za realizację umowy jest każdorazowo negocjowane indywidualnie, z uwzględnieniem budżetu projektu obejmującego koszty wewnętrzne i zewnętrzne, jakie Grupa będzie musiała ponieść w związku z realizacją projektu oraz oczekiwanej marży z tytułu wykonania umowy.

Istotnym wynagrodzeniem zmiennym w umowach zawieranych przez Grupę jest wynagrodzenie zmienne oparte o czas pracy pracowników Grupy (wynagrodzenie według stawki godzinowej). W takich przypadkach Grupa ujmuje przychód w wysokości, którą ma prawo zafakturować po wyświadczeniu usługi.

Charakter umów i sposób ustalenia ceny transakcyjnej wpływa też na sposób określenia indywidualnych cen sprzedaży przyrzeczonych dóbr lub usług, wykorzystanych do przypisania ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia. W przypadku braku określenia odrębnych cen w umowie jakie należałoby przypisać do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, Grupa szacuje indywidualne ceny sprzedaży na podstawie oczekiwanych kosztów powiększonych o marżę lub w oparciu o wartość rezydualną.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółki Grupy dokonują klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

9.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Wartość firmy

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy. Testy zostały przeprowadzone metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych budżetowanych przez Zarządy poszczególnych spółek. Jako stopę dyskontową do obliczenia bieżącej wartości tych przepływów zastosowano średni ważony koszt kapitału wyliczony dla spółki dominującej. W wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono utraty wartości firmy. Wzrost zastosowanej stopy dyskontowej o 1% również nie spowodowałby rozpoznania odpisu z tytułu utraty wartości.

Rozliczenia międzyokresowe bierne oraz rezerwy

Spółki Grupy rozpoznają rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewypłaconych premii, niewykorzystanych urlopów oraz niezafakturowanych kosztów. Pozycje te są wycenione w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń do wyceny spółki Grupy kierują się profesjonalnym osądem.

Wartość rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe zależy od szeregu czynników, które są ustalone metodami aktuarialnymi na podstawie szeregu założeń m.in. takich, jak:

- o - prognozowany wzrost wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru przyszłych świadczeń,
- o - prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej
- o - stopa dyskontowa.

Wszelkie zmiany tych założeń będą miały wpływ na wartość rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółki Grupy rozpoznają składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń spółki Grupy kierują się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Spółki Grupy stosują metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od spółek szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

W 2016 r. stawki amortyzacji nie zostały zmienione.

Wartość aktywów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli takie przesłanki istnieją, ustala się szacowaną, możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Spółki Grupy dokonują aktualizacji wartości należności, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Spółki Grupy dokonują aktualizacji wartości zapasów, uwzględniając możliwe do uzyskania ceny sprzedaży netto, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

10. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2016 roku

Sporządzając sprawozdanie finansowe za 2016 r. jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za 2015 r., z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 r.:

- o Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze;
- o Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012;
- o Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności;
- o Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji;
- o Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne;
- o Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym;
- o Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014;
- o Zmiany do MSR 1 Ujawnienia;
- o Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Doprecyzowanie zapisów dotyczących ujęcia jednostek inwestycyjnych w konsolidacji.

W 2016 r. Grupa przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2016 r.

Przyjęcie powyższych zmian standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Korekty błędów z lat ubiegłych oraz zmiany polityki rachunkowości

Grupa w poprzednich latach nie rozpoznawała rezerwy z tytułu świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych. W 2016 r. Grupa rozpoznała rezerwę w oparciu o wycenę aktuarialną w łącznej wysokości 662 tys. zł. Dodatkowo Grupa dokonała zmiany prezentacji bonusów (z powiększenia przychodów do pomniejszenia kosztu własnego sprzedaży). Poza tym, Grupa dokonała zmiany sposobu rozliczania podatku odroczonego od różnic przejściowych powstałych na aktywach wniesionych w postaci aportu w ramach wydzielenia Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa w 2012 r.

Spółka Atende Software dokonała zmiany księgowania kosztów prac badawczych z lat poprzednich, które były błędnie ujmowane jako środki trwałe w budowie. W rezultacie korekty dokonano zmiany wyniku netto za rok 2015, kapitału własnego oraz rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2015.

Spółka Phoenix Systems dokonała zmiany księgowania kosztów prac rozwojowych z lat poprzednich, których część niesłusznie obciążało wynik 2015 roku, a część została zaprezentowana w pozycji długoterminowe rozliczenia międzyokresowe. W rezultacie korekty dokonano zmiany wyniku netto za rok 2015, kapitału własnego, długoterminowych rozliczeń międzyokresowych oraz rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2015.

Wcześniejsze wdrożenie MSSF 15

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* w 2016 r., po tym jak standard został przyjęty przez Komisję Europejską i opublikowany w Dzienniku Unii Europejskiej. Standard jest obowiązkowy dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. i później. Spółka zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu na podstawie MSSF15.C1. Datą pierwszego zastosowania standardu jest 1 stycznia 2016 r. Na podstawie MSSF15.C3 a) standard zastosowano retrospektywnie dla każdego wcześniejszego okresu sprawozdawczego prezentowanego zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, z wykorzystaniem praktycznych rozwiązań zawartych w paragrafie MSSF15.C5. W szczególności skorzystano z możliwości nieprzekształcania umów, które rozpoczynają się i kończą w tym samym okresie. W ocenie Grupy zastosowane rozwiązania praktyczne nie mają istotnego wpływu na przekształcone kwoty.

Wpływ zmian polityki rachunkowości, korekty błędów i wdrożenia MSSF 15 na wcześniej zaraportowane dane finansowe Grupy

31.12.2015 r.	Dane zaraportowane	Korekta podatku odroczonego od ZCP	Korekta z tytułu rezerwy na świadczenia emerytalne	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	Korekta z tytułu kosztów prac rozwojowych w Atende Software	Korekta z tytułu kosztów prac rozwojowych w Phoenix systems	Roznetowanie podatku odroczonego	Dane przekształcone
Aktywa	178 224	-	127	21 155	(340)	171	619	199 956
Aktywa trwałe	60 788	-	127	13 385	(340)	364	619	74 943
Wartości niematerialne	21 471	-	-	-	(340)	364	-	21 495
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 140	-	127	376	-	-	619	3 262
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	104	-	-	-	104
Pozostałe aktywa trwałe	706	-	-	12 905	-	-	-	13 611
Aktywa obrotowe	117 436	-	-	7 770	-	(193)	-	125 013
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	882	-	-	-	882
Należności handlowe	53 152	-	-	-	-	(7)	-	53 145
Rozliczenia międzyokresowe	4 334	-	-	6 888	-	(186)	-	11 036
Pasywa	178 224	-	127	21 155	(340)	171	619	199 956
Kapitały własne	73 290	-	(535)	(1 837)	(340)	177	-	70 753
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	15 492	(739)	-	-	-	-	-	14 753
Niepodzielony wynik finansowy	897	554	(535)	(714)	(340)	-	-	(139)
Wynik finansowy bieżącego okresu	10 250	184	-	(1 123)	-	91	-	9 402
Kapitał udziałowców mniejszościowych	9 126	-	-	-	-	87	-	9 213
Zobowiązania długoterminowe	4 783	-	613	16 180	-	-	619	22 194
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	695	-	-	-	-	695
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-	-	-	619	619
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	534	-	-	(331)	-	-	-	203
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	16 511	-	-	-	16 511
Inne zobowiązania długoterminowe	114	-	(83)	-	-	-	-	31
Zobowiązania krótkoterminowe	100 151	-	50	6 813	-	(6)	-	107 009
Zobowiązania handlowe	47 378	-	-	-	-	(6)	-	47 372
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	50	-	-	-	-	50
Pozostałe zobowiązania	36 643	-	-	(3 564)	-	-	-	33 080
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	7 801	-	-	(5 369)	-	-	-	2 432
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	15 746	-	-	-	15 746

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2015 r.	Dane zaraportowane	Korekty błędów		Zmiany zasad rachunkowości	Dane przekształcone
		Korekta podatku odroczonego od ZCP	Korekta z tytułu kosztów prac rozwojowych w Phoenix Systems	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	
Sprawozdanie z całkowitych dochodów					
Przychody ze sprzedaży	273 049	-	(332)	(13 016)	259 701
Koszty sprzedanych produktów i usług, towarów i materiałów	209 026	-	-	(11 836)	197 190
Zysk brutto na sprzedaży	64 023	-	(332)	(1 180)	62 511
Koszty ogólnego zarządu	50 616	-	(511)	-	50 105
Zysk na działalności operacyjnej	14 627	-	179	(1 180)	13 626
Zysk przed opodatkowaniem	13 231	-	179	(1 180)	12 230
Podatek dochodowy	3 003	(184)	-	(55)	2 764
Zysk netto	10 227	184	177	(1 123)	9 466
Zysk netto podmiotu dominującego	10 250	184	91	(1 123)	9 402

2015 r.	Dane zaraportowane	Korekty błędów		Zmiany zasad rachunkowości	Dane przekształcone
		Reklasyfikacja	Korekta z tytułu kosztów prac rozwojowych w Phoenix Systems	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych					
Zysk przed opodatkowaniem	13 231	-	179	(1 180)	12 230
Korekty razem	36 929	-	(179)	1 180	37 931
Zmiana stanu należności	21 026	(868)	(7)	818	20 969
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	11 306	(2 084)	6	7 871	17 099
Zmiana stanu pozostałych aktywów	(1 454)	3 101	(178)	(7 510)	(6 041)
Inne korekty	(813)	(146)	-	-	(959)

1.01.2015 r.	Dane zaraporto- wane	Korekty błędów		Zmiany zasad rachunkowości	Dane przekształcone
		Korekta podatku odroczonego od ZCP	Korekta z tytułu rezerwy na świadczenia emerytalne	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	
Aktywa	161 333	-	127	16 576	178 036
Aktywa trwałe	56 066	-	127	14 296	70 489
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	691	-	127	323	1 141
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	985	985
Pozostałe aktywa trwałe	142	-	-	12 988	13 130
Aktywa obrotowe	105 267	-	-	2 280	107 547
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	2 156	2 156
Należności handlowe	73 675	-	-	(1 338)	72 337
Rozliczenia międzyokresowe	3 533	-	-	1 462	4 995
Pasywa	161 333	-	127	16 576	178 036
Kapitały własne	68 395	-	(535)	(711)	67 149
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	15 308	(555)	-	-	14 752
Niepodzielony wynik finansowy	3 520	306	(535)	(2 967)	324
Wynik finansowy bieżącego okresu	8 276	249	-	2256	10 781
Zobowiązania długoterminowe	5 642	-	612	16 272	22 526
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	612	-	612
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	85	-	-	(76)	9
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	16 348	16 348
Zobowiązania krótkoterminowe	87 296	-	50	1 015	88 361
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	50	-	50
Pozostałe zobowiązania	24 700	-	-	(1 299)	23 401
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 124	-	-	(1 675)	449

1.01.2015 r.	Dane zaraportowane	Korekty błędów		Zmiany zasad rachunkowości	Dane przekształcone
		Korekta podatku odroczonego od ZCP	Korekta z tytułu rezerwy na świadczenia emerytalne	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	
Aktywa	161 333	-	127	16 576	178 036
Aktywa trwałe	56 066	-	127	14 296	70 489
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	691	-	127	323	1 141
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	985	985
Pozostałe aktywa trwałe	142	-	-	12 988	13 130
Aktywa obrotowe	105 267	-	-	2 280	107 547
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	2 156	2 156
Należności handlowe	73 675	-	-	(1 338)	72 337
Rozliczenia międzyokresowe	3 533	-	-	1 462	4 995
Pasywa	161 333	-	127	16 576	178 036
Kapitały własne	68 395	-	(535)	(711)	67 149
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	15 308	(555)	-	-	14 752
Niepodzielony wynik finansowy	3 520	306	(535)	(2 967)	324
Wynik finansowy bieżącego okresu	8 276	249	-	2256	10 781
Zobowiązania długoterminowe	5 642	-	612	16 272	22 526
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	612	-	612
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	85	-	-	(76)	9
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	16 348	16 348
Zobowiązania krótkoterminowe	87 296	-	50	1 015	88 361
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	50	-	50
Pozostałe zobowiązania	24 700	-	-	(1 299)	23 401
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 124	-	-	(1 675)	449
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	3 989	3 989

11. Szczegółowe noty i objaśnienia

Nota 1. Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów

Zgodnie z MSSF 15 przychody z umów z klientami (przychody ze sprzedaży) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia. Istotne zasady rachunkowości przyjęte w tym zakresie ujawniono w ramach opisu przyjętych zasad rachunkowości.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Grupy

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	211 101	259 701
Pozostałe przychody operacyjne	2 477	4 188
Przychody finansowe	657	212
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	214 235	264 101
Przychody z działalności zaniechanej	-	-
SUMA przychodów ogółem	214 235	264 101

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Podział przychodów według linii produktowych		
Dostawy sprzętu	85 060	176 528
Usługi wdrożeniowe, integracyjne i pozostałe	35 720	22 296
Usługi serwisowe i utrzymaniowe	47 100	22 355
Usługi specjalistyczne (audyty, projekty techniczne, opracowanie koncepcji)	12 580	7 893
Usługi związane z transmisją danych	21 061	16 448
Usługi informatyczne dla sektora medycznego	1 796	5 329
Usługi związane z tworzeniem i wdrażaniem systemów informatycznych dla sektora publicznego	5 377	8 650
Pozostałe usługi	6 612	6 795
Wyłączenia konsolidacyjne	(4 205)	(6 593)
Przychody ze sprzedaży z działalności kontynuowanej	211 101	259 701
Podział przychodów według sposobu spełniania zobowiązań do wykonania świadczenia		
Przychody ujmowane w momencie spełnienia	203 069	259 724
Przychody ujmowane w trakcie spełnienia	8 032	5 293
Przychody ze sprzedaży z działalności kontynuowanej	211 101	259 701

Dostawy sprzętu dotyczą wszystkich grup urządzeń IT. Przychody z takich usług są rozpoznawane w momencie dostawy sprzętu do Klienta. Warunki płatności są ustalane indywidualnie w umowie z Klientem.

Usługi wdrożeniowe są kompleksowymi usługami IT, obejmującymi swoim zakresem różne elementy (dostawa sprzętu, budowa infrastruktury technicznej, instalacja urządzeń i ich konfiguracja), które składają się na indywidualne rozwiązania IT dla poszczególnych klientów. Przychody z takich usług rozpoznawane są według stopnia zaawansowania prac. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z Klientem.

Usługi serwisowe i utrzymaniowe są usługami świadczonymi przez pracowników Grupy i dotyczą wsparcia przy utrzymaniu rozwiązań wdrożonych przez Grupę lub innych wykorzystywanych przez klientów (gotowość Grupy do świadczenia wsparcia serwisowego). Przychody z tych usług rozpoznawane są liniowo przez okres świadczenia usługi (świadczenie usług często na przestrzeni kilku lat). W przypadku rozliczeń opartych o liczbę faktycznie przepracowanych godzin, przychód rozpoznawany jest w oparciu o kwoty jakie Grupa ma prawo zafakturować. Warunki płatności ustalane są indywidualnie w umowie z Klientem.

Usługi specjalistyczne obejmują opracowywanie ekspertyz, projektów technicznych i doradztwo na wszystkich etapach przedsięwzięć inwestycyjnych klientów. Przychody z takich usług są rozpoznawane jednorazowo w momencie potwierdzenia ich należytego wykonania lub zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Warunki płatności podlegają indywidualnym ustaleniom i stanowią zapisy umowy z Klientem.

Usługi związane z transmisją danych są świadczone w trzech obszarach: sieciowa dystrybucja treści, sieciowa akwizycja danych pomiarowych z liczników oraz zapewnienie bezpieczeństwa transmisji danych. Przychody z takich usług są rozpoznawane w modelu abonamentowym za dany okres rozliczeniowy lub w przypadku usług mających charakter wdrożeniowy za dany etap wdrożenia. Warunki płatności są każdorazowo przedmiotem ustaleń z Klientem.

Usługi informatyczne dla sektora medycznego obejmują usługi doradztwa i wsparcia projektowego, dostawy, wdrożenia i wsparcie techniczne, szkolenia i wsparcie użytkowników. Przychody z tych usług w zależności od charakteru są rozpoznawane jednorazowo dla dostaw sprzętu, usług wdrożeniowych użytkowników oraz liniowo w przypadku usług o charakterze stałym – usługi doradztwa i wsparcia użytkowników. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi związane z tworzeniem i wdrażaniem rozwiązań dla sektora publicznego obejmują kompleksowe rozwiązania IT dla jednostek administracji samorządowej. Przychody z takich usług rozpoznawane są według stopnia zaawansowania prac. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Saldą dotyczące umów z klientami

	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe	61 426	53 145
Aktywa z tytułu umów z klientami	6 594	986
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	28 450	32 257

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Aktywa z tytułu umów z klientami reprezentują prawa Grupy do otrzymania wynagrodzenia z tytułu spełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze zafakturowane. Aktywa z tytułu umów z klientami stają się należnościami handlowymi, gdy prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe (w momencie zafakturowania). W działalności Grupy powstają one przede wszystkim w przypadku projektów, dla których przychód jest ustalany na podstawie stopnia zaawansowania prac, a dla których prawo do zafakturowania na podstawie umów powstaje później niż zostaje rozpoznany przychód.

Zobowiązania z tytułu umów z klientami stanowią wynagrodzenie otrzymane lub należne bezwarunkowo, z tytułu zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze spełnione (lub spełnione częściowo).

Istotne zmiany dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami przedstawia tabela poniżej.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami
Przychód rozpoznany w bieżącym okresie, który był uwzględniony w bilansie otwarcia zobowiązania z tytułu umowy.	-	13 240	-	3 797
Zwiększenie z tytułu płatności dokonanych przez Klientów lub rozpoznania należności za zobowiązanie do wykonania świadczenia niespełnione w całości lub częściowo	-	20 199	-	5 817
Zmiana aktywów z tytułu umowy na skutek uznania wynagrodzenia za bezwarunkowe	882	-	2 206	-
Zmiana wynikająca ze zmiany sposobu pomiaru wykonania usługi	-	-	-	-
Przychód rozpoznany w bieżącym okresie, który był uwzględniony w bilansie otwarcia zobowiązania z tytułu umowy.	-	-	-	-

Nota 2. Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu

Stosując podejście zarządcze do sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności w Grupie Atende wyróżnia się dwa segmenty operacyjne:

- o integracja systemów teleinformatycznych Atende,
- o integracja systemów teleinformatycznych spółek zależnych.

Podział na dwa segmenty operacyjne został wprowadzony od początku 2016 r. Wcześniej wydzielane były trzy segmenty: integracji systemów teleinformatycznych Atende i integracji infrastruktury technicznej oraz integracji systemów teleinformatycznych spółek zależnych. W 2015 r. Zarząd dokonał zmian organizacyjnych związanych z połączeniem pionów wsparcia technicznego Atende ze względu na obserwowane zjawisko konwergencji produktów w ramach integracji infrastruktury teleinformatycznej i integracji infrastruktury technicznej (wyposażenia centrów danych).

Segment integracji systemów teleinformatycznych Atende obejmuje doradztwo, ekspertyzy, projektowanie, dostawy, budowę, uruchamianie, wdrażanie do eksploatacji, wsparcie techniczne oraz gwarancyjne i pogwarancyjne usługi serwisowe systemów służących do gromadzenia, składowania, przetwarzania i przesyłania danych cyfrowych, a także usługi wsparcia dla ich użytkowników oraz udostępnianie własnych systemów teleinformatycznych w trybie outsourcingu. W ramach tego segmentu działalności Spółka realizuje między innymi:

- o sieci transmisji danych oraz systemy powiązane z nimi:
 - sieci dla operatorów telekomunikacyjnych wraz z systemami monitorowania tych sieci i zarządzania realizowanymi przez nie usługami,
 - sieci korporacyjne dla innych podmiotów,
 - systemy telefonii IP, wideokonferencyjne i tzw. systemy zunifikowanej komunikacji (ang. *Unified Communications*).
 - system SMAcS (ang. *Service Management and Charging System*) –rozwiązanie Atende dla operatorów telekomunikacyjnych, służące do zarządzania dostępem użytkowników końcowych do usług świadczonych w sieciach telekomunikacyjnych, opartych na protokole IP (ang. *Internet Protocol*) i naliczania opłat za te usługi; rozwiązanie wykorzystuje autorskie oprogramowanie użytkowe (aplikacyjne) zintegrowane z dedykowanymi urządzeniami sterującymi ruchem w sieci;
- o systemy bezpieczeństwa teleinformatycznego (ochrony poufności i integralności danych, ochrony systemów komputerowych przed złośliwym oprogramowaniem i intruzami, systemy tożsamości cyfrowej, podpisu elektronicznego i inne);
- o systemy serwerów i pamięci masowych:

- wysokowydajne systemy obliczeniowe dla potrzeb nauki i przedsiębiorstw, w tym najnowocześniejsze, wieloprocesorowe systemy przetwarzania równoległego,
- platformy systemowe dla oprogramowania użytkowego opartego na przetwarzaniu baz danych, w tym dla systemów wspomagania działalności przedsiębiorstw (ERP, CRM i innych), a także do prowadzenia handlu i świadczenia usług w Internecie (e-commerce),
- systemy składowania danych, w tym rozwiązania do automatycznego tworzenia kopii zapasowych i do archiwizacji danych;
- o systemy infrastruktury technicznej, w tym:
 - kompleksowa budowa i wyposażanie centrów danych,
 - systemy zasilania energetycznego, w tym głównie systemy zasilania gwarantowanego, obejmujące m.in. agregaty prądotwórcze, wraz z niezbędnymi instalacjami i osprzętem, oraz zasilacze bezprzerwowe UPS (ang. *Uninterruptible Power Supplies*),
 - systemy klimatyzacji i wentylacji HVAC (ang. *Heating, Ventillation, Air Conditioning*),
 - systemy okablowania strukturalnego, światłowodowego i miedzianego, dla potrzeb sieci teleinformatycznych oraz innych systemów,
 - systemy bezpieczeństwa fizycznego, w tym sygnalizacji pożaru, automatycznego gaszenia, wykrywania włamania i napadu, kontroli dostępu, telewizji dozorowej CCTV (ang. *Closed Circuit Television*),
 - systemy monitoringu i automatyki budynkowej BMS (ang. *Building Management Systems*),
 - zintegrowane rozwiązania CRE (ang. *Connected Real Estate*) bazujące na protokole IP, łączące technologie informacyjne, komunikacyjne i budynkowe w jedną, spójną infrastrukturę dostępową.
- o outsourcing IT, obejmujący usługi tzw. chmury obliczeniowej (ang. *Cloud Computing*), czyli zdalnego udostępniania mocy obliczeniowej oraz zasobów pamięci masowej przez Internet, w tym rozwiązania dedykowane dla operatorów oraz rozwiązania klasy *Private Cloud*,

Segment integracji systemów teleinformatycznych spółek zależnych obejmuje doradztwo, projektowanie, wdrażanie i wsparcie techniczne dedykowanych systemów informatycznych opartych głównie na oprogramowaniu własnym oraz sprzedaż usług outsourcingowych, realizowane przez spółki zależne. W ramach tego segmentu oferowane są między innymi:

- o rozwiązanie multimedialne – autorska, kompletna usługa sieciowej dystrybucji treści multimedialnych (Atende Software),
- o inteligentne opomiarowanie sieci energetycznych – AMI (ang. *Advanced Metering Infrastructure*) umożliwiające pozyskiwanie, zarządzanie i udostępnianie danych pochodzących z urządzeń pomiarowych oraz dwukierunkową komunikację z infrastrukturą pomiarową (Atende Software),
- o zaawansowane systemy bezpieczeństwa IT (Atende Software, Sputnik Software),
- o kompleksowe rozwiązania informatyczne dla administracji publicznej – systemy Nowoczesny Urząd, BeSTi@ i SJO BeSTi@ (Sputnik Software),
- o system informatyczny do zarządzania szpitalami i przychodniami Medicus On-Line (Atende Medica),
- o innowacyjne niskopoziomowe oprogramowanie – system operacyjny czasu rzeczywistego przeznaczony do nowoczesnych systemów wbudowanych oraz stos do komunikacji w sieciach energetycznych zgodny z protokołem komunikacji PRIME (Phoenix Systems),
- o projektowanie układów elektronicznych, od rozwiązań dyskretnych PCB po układy scalone wielkiej skali integracji (OmniChip),
- o usługi outsourcingowe zdalnego i bezpośredniego administrowania systemami informatycznymi klientów oraz wspierania użytkowników tych systemów (TrustIT),
- o wszechstronna analiza danych prowadząca do podnoszenia jakości obsługi klienta i budowania z nim długofalowych relacji przy wykorzystaniu nowych technologii gigadanowych (ang. *Big Data*) (Energy Data Lab).

2016 r.	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
	Integracja systemów teleinf. Atende	Integracja systemów teleinf. spółek zależnych	Pozostałe			
Przychody ze sprzedaży	168 495	42 846	3 965	-	(4 205)	211 101
- od zewnętrznych klientów	168 495	42 846	3 965	-	(4 205)	211 101
- sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-	-
Marża ze sprzedaży *	51 585	34 035	3 341	-	-	88 961
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	9 268	4 253	1 065	-	-	14 586
EBITDA**	13 513	6 556	1 065	-	-	21 134
Suma aktywów segmentu ***	24 405	23 060	-	-	-	47 465

* Marża ze sprzedaży = Przychody ze sprzedaży – Koszty sprzedaży zmienne

**EBITDA= Zysk (strata) na działalności operacyjnej + amortyzacja

***Aktywa segmentu = Rzeczowe aktywa trwałe + Wartości niematerialne (bez wartości firmy).

2015 r. (dane przekształcone)	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
	Integracja systemów teleinf. Atende	Integracja systemów teleinf. spółek zależnych	Pozostałe			
Przychody ze sprzedaży	223 330	40 565	2 399	-	(6 593)	259 701
- od zewnętrznych klientów	223 330	40 565	2 399	-	(6 593)	259 701
- sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-	-
Marża ze sprzedaży *	50 075	26 407	2 633	-	-	79 115
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	10 249	3 023	354	-	-	13 626
EBITDA**	14 389	5 121	354	-	-	19 864
Suma aktywów segmentu ***	27 568	17 836	-	-	-	45 404

* Marża ze sprzedaży = Przychody ze sprzedaży – Koszty sprzedaży zmienne

**EBITDA= Zysk (strata) na działalności operacyjnej + amortyzacja

***Aktywa segmentu = Rzeczowe aktywa trwałe + Wartości niematerialne (bez wartości firmy).

Struktura geograficzna

Grupa działa przede wszystkim na terenie Polski. W 2016 r. przychody ze sprzedaży w Polsce stanowiły 98,75% całkowitej sprzedaży Grupy.

	2016 r.		2015 r. (dane przekształcone)	
	Wartość	Udział	Wartość	Udział
Kraj	208 465	98,75%	252 303	97,21%
Poza kraj, w tym:	2 636	1,25%	7 398	2,79%
- Unia Europejska	2 409	1,14%	7 095	2,67%
- Azja	-	0,00%	86	0,03%
- pozostałe	227	0,11%	217	0,08%
Razem	211 101	100%	259 701	100%

W 2016 r. udział jednego dostawcy przekroczył 10% całości zaopatrzenia. Zamówienia od jednego, zagranicznego dostawcy osiągnęły wartość 96,3 mln zł, co oznacza 53,9% w zaopatrzeniu Grupy (w 2015 r. odpowiednio 98,6 mln zł i 41,5%).

W 2016 r. sprzedaż do żadnego klienta nie przekroczyła 10% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy.

Nota 3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty według rodzaju

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Amortyzacja	6 548	6 238
Zużycie materiałów i energii	4 078	6 450
Usługi obce	89 331	96 104
Podatki i opłaty	1 105	980
Wynagrodzenia, w tym	36 743	32 622
- rezerwy na premie	3 670	2 780
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 969	5 643
Pozostałe koszty rodzajowe	3 496	2 763
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	147 270	150 800
Zmiana stanu produktów	121	352
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(730)	(2 711)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(56 156)	(50 105)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	90 505	103 758
Wartość sprzedanych produktów i usług	51 237	93 432
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	141 742	197 190

Koszty amortyzacji i odpisów aktualizujących ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2016 r.	2015 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	1 624	1 341
Amortyzacja środków trwałych	612	475
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 012	866
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	4 924	4 897
Amortyzacja środków trwałych	2 754	2 587
Amortyzacja wartości niematerialnych	2 170	2 310
Amortyzacja	6 548	6 238

Amortyzacja rzeczowych składników majątku trwałego oraz ustalanie odpisów aktualizujących rzeczowy majątek trwały odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości.

Koszty zatrudnienia

	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia	36 743	32 622
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 969	5 643
Suma kosztów świadczeń pracowniczych, w tym:	42 712	38 265
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	15 543	15 095
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	27 169	23 170

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszty wynagrodzeń obejmują także wynagrodzenia premiowe oraz wynagrodzenia z tytułu urlopów.

Koszty ubezpieczeń społecznych obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. W roku 2016 i 2015 wysokość ww. składek ustalona była na 19,48% podstawy wymiaru składek ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy. Żadna ze spółek Grupy nie jest stroną żadnych programów emerytalnych jak i układów zbiorowych pracy z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Spółki Atende, Atende Medica oraz Atende Software zobowiązane są do tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności danej spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszu na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na charakter działania ww. funduszu, aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 125 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosił 240 tys. zł.

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji, opieki medycznej oraz inne świadczenie określone przepisami prawa pracy.

Nota 4. Koszty umów z klientami

Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Charakter kosztów ponoszonych przez Grupę w związku z doprowadzeniem do zawarcia umów nie pozwala na ich jednoznaczne przyporządkowanie do zawartych umów, a tym samym wiarygodne powiązanie ich z przychodami osiąganymi z zawartych umów. W związku z tym, koszty te rozpoznawane są w momencie ich poniesienia.

Koszty wykonania umów

Koszty ponoszone w związku z wykonywaniem umów zawartych z Klientami są w Grupie objęte zakresem MSR 2 Zapasy, w związku z czym Grupa nie ujmuje składnika aktywów będącego wynikiem poniesienia kosztów wykonania umowy według MSSF 15.95.

Nota 5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Zysk ze zbycia majątku trwałego	129	1
Rozwiązanie RMB	1 873	2 246
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	71	733
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	179	48
Dotacje rządowe	22	923
Pozostałe	203	237
Razem	2 477	4 188

Pozostałe koszty operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Strata ze zbycia majątku trwałego	78	153
Likwidacja majątku trwałego	127	398
Zawiązanie rezerw	-	1 252
Darowizny	199	153
Kary i grzywny	108	39
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	414	664
Pozostałe	168	309
Razem	1 094	2 968

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów

	2016 r.	2015 r.
Należności	104	483
Wartości niematerialne	310	181
Razem	414	664

Nota 6. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe

	2016 r.	2015 r.
Przychody z tytułu odsetek	370	163
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	49
Wycena instrumentów finansowych	251	-
Pozostałe	36	-
Razem	657	212

Koszty finansowe

	2016 r.	2015 r.
Koszty z tytułu odsetek	347	417
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	1 158	397
Wycena instrumentów finansowych	-	383
Prowizje bankowe	463	391
Koszty leasingu finansowego	27	-
Pozostałe	42	20
Razem	2 037	1 608

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

2016 r.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki udzielone i należności własne	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	370	(374)	(4)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	(1 158)	(1 158)
Prowizje bankowe	-	-	(463)	(463)
Przychody / koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	251	-	-	251
Pozostałe	-	36	(41)	(5)
Razem zysk/strata	251	406	(2 036)	(1 380)

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu), aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – w 2016 r. nie wystąpiły.

2015 r.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki udzielone i należności własne	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	163	(417)	(254)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	(397)	(397)
Prowizje bankowe	-	-	(391)	(391)
Przychody / koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	(383)	-	-	(383)
Pozostałe	49	-	(20)	29
Razem zysk/strata	(334)	163	(1 225)	(1 396)

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu), aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – w 2015 r. nie wystąpiły.

Nota 7. Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Od 2004 r. obowiązująca, według znowelizowanych przepisów jest stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego, spółki Grupy podlegają przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Bieżący podatek dochodowy	1 348	4 268
Dotyczący roku obrotowego	1 346	4 286
Odroczony podatek dochodowy	1 707	(1 505)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	1 709	(1 505)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	3 055	2 764

Wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Podatek dotyczący zagranicznych jurysdykcji podatkowych nie występuje.

Różnice pomiędzy nominalną, a efektywną stawką podatkową

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Zysk przed opodatkowaniem	13 206	12 230
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	2 509	2 324
Efekt nie utworzenia aktywa od strat podatkowych	279	91
Trwałe różnice podatkowe	267	349
Podatek wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 055	2 764
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	23%	23%

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony. Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 grudnia 2016 r. wynika z pozycji przedstawionych w tabeli poniżej.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	2015 r. (dane przekształcone)	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2016
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	745	8	-	753
Rezerwa na świadczenia pracownicze	2 557	3 266	3 205	2 618
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	984	84	18	1 050
Pozostałe rezerwy	6 395	432	5 339	1 488
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	42	-	42	-
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	596	860	22	1 434
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	279	498	290	487
Odpisy aktualizujące zapasy	2 734	-	778	1 956
Odpisy aktualizujące należności	1 389	377	662	1 104
Przychody niezafakturowane	25 429	3 022	1	28 450
Różnica w wartości bilansowej i podatkowej rzeczowego majątku trwałego	62	38	21	79
Pozostałe	173	-	16	157
Suma ujemnych różnic przejściowych	41 385	8 585	10 394	39 576
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	7 863	1 631	1 975	7 520

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	2015 r. (dane przekształcone)	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2016
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wyceną aktywów (w tym przyspieszona amortyzacja podatkowa)	9 572	1 489	1 050	10 011
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	-	209	-	209
Dodatnie różnice kursowe	-	6	-	6
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	12 002	-	5 819	6 183
Aktywa z tytułu umów z klientami	986	6 698	882	6 802
Przychody szacowane	1 535	6 862	1 175	7 222
Różnica między wartością bilansową a podatkową WN	3 377	853	-	4 230
Suma dodatnich różnic przejściowych	27 472	16 117	3 110	34 663
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	5 220	3 062	591	6 585

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2014	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2015
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	-	745	-	745
Rezerwa na świadczenia pracownicze	2 295	2 839	2 577	2 557
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	904	100	20	984
Pozostałe rezerwy	9 620	13 531	16 756	6 395
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	-	42	-	42
Ujemne różnice kursowe	3	-	3	-
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	560	36	-	596
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	236	523	480	279
Odpisy aktualizujące zapasy	3 004	593	863	2 734
Odpisy aktualizujące należności	1 722	462	795	1 389
Przychody niezafakturowane	-	25 429	-	25 429
Przychody przyszłych okresów	1 776	6 064	7 840	-
Różnica w wartości bilansowej i podatkowej rzeczowego majątku trwałego	55	17	10	62
Pozostałe	7	166	-	173
Suma ujemnych różnic przejściowych	20 182	50 547	29 344	41 385
Stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	3 835	9 604	5 575	7 863

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2014	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2015
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wyceną aktywów (w tym przyspieszona amortyzacja podatkowa)	10 160	634	1 222	9 572
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	341	-	341	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	12 002	-	12 002
Aktywa z tytułu umów z klientami	1 617	2 514	3 145	986
Przychody szacowane	1 342	1 531	1 338	1 535
Różnica między wartością bilansową a podatkową WN	3 088	409	120	3 377
Suma dodatnich różnic przejściowych	16 548	17 090	6 166	27 472
Stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu	3 144	3 247	1 172	5 220

Aktywo/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	7 520	7 863
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	6 585	5 220
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	934	2 643

Nota 8. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Liczba wyemitowanych akcji

	2016 r.	2015 r.
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję (w szt.)	36 343 344	36 343 344
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję (w szt.)	36 343 344	36 343 344

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	10 593	9 466
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	10 593	9 466
Efekt rozwodnienia	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	10 593	9 466
Podstawowy/ rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	0,29	0,26

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 9. Dywidenda

Dnia 11 maja 2016 r. zwyczajne walne zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku. Na mocy ww. uchwały zwyczajne walne zgromadzenie postanowiło przeznaczyć kwotę w łącznej wysokości 6 541 801,92 zł pochodzącą z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2015 wynoszącego 9 888 675,67 zł na wypłatę dywidendy. Oznacza to wartość dywidendy na jedną akcję w kwocie 0,18 zł (rok wcześniej 0,15 zł). Zgodnie z podjętą uchwałą zwyczajnego walnego zgromadzenia Spółki dniem ustalenia prawa do dywidendy jest dzień 28 czerwca 2016 r. Termin wypłaty dywidendy ustalono na dzień 14 lipca 2016 r. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki w liczbie 36 343 344.

Rok obrotowy zakończony	Dywidenda z akcji zwykłych ¹		
	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcje
31.12.2015	14.07.2016	6 541 802	0,18
31.12.2014	23.06.2015	5 451 502	0,15
31.12.2013	29.07.2014	5 451 502	0,15
31.12.2012	31.07.2013	2 907 468	0,08

¹ Zaliczek na dywidendę nie wypłacano

Nota 10. Wartość godziwa

Na dni bilansowe dla lat 2016 i 2015 Grupa utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grupa stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

- o Poziom 1 – ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań;
- o Poziom 2 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych;
- o Poziom 3 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W latach 2016 i 2015 nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa nie wprowadza instrumentów pochodnych na dzień nabycia do ksiąg rachunkowych. Na dzień bilansowy wycenia je na podstawie otrzymanych od banków informacji o ich wartości godziwej.

Klasa aktywów / zobowiązań	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	209	-	209	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	-	-	-	-

Klasa aktywów / zobowiązań	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2015	-	-	-	-
- kontrakt walutowy forward – EUR	31.12.2015	32	-	32	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2015	74	-	74	-
- kontrakt walutowy forward – EUR	31.12.2015	-	-	-	-

W ocenie Grupy wartość księgowa zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu nie odbiega istotnie od ich wartości godziwej.

Nota 11. Rzeczowe aktywa trwałe

Struktura własnościowa aktywów trwałych

	31.12.2016	31.12.2015
Własne	19 067	22 328
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	3 625	2 581
Razem	22 692	23 909

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	31.12.2016	31.12.2015
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	13 956	14 477
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	3 625	2 581
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	17 581	17 058

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Brak.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016 - 31.12.2016 r.

2016 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	-	16 595	15 103	3 276	918	452	36 344
Zwiększenia, z tytułu:	-	77	3 748	470	95	894	5 285
- nabycia środków trwałych	-	77	2 602	78	95	538	3 390
- objęcie konsolidacją EDL	-	-	33	-	-	-	33
- zawartych umów leasingu	-	-	1 113	-	-	-	1 113
- inne	-	-	-	392	-	356	748
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	1 775	787	68	1 330	3 960
- zbycia	-	-	1 143	395	18	-	1 556
- likwidacji	-	-	623	-	50	-	673
- inne	-	-	9	392	-	1 330	1 731
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	-	16 672	17 076	2 959	945	17	37 669
Umorzenie na dzień 1.01.2016	-	1 984	8 382	1 589	481	-	12 435
Zwiększenia, z tytułu:	-	727	1 997	903	155	-	3 782
- amortyzacji	-	727	1 975	511	155	-	3 368
- objęcie konsolidacją EDL	-	-	22	-	-	-	22
- inne	-	-	-	392	-	-	392
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	610	578	52	-	1 240
- likwidacji	-	-	506	-	34	-	540
- sprzedaży	-	-	96	186	17	-	299
- inne	-	-	8	392	-	-	400
Umorzenie na dzień 31.12.2016	-	2 711	9 769	1 914	584	-	14 977
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	-	13 961	7 308	1 045	360	17	22 692

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2016 r.

Nie utworzono.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2015-31.12.2015 r.

2015 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2015	-	16 568	13 614	3 770	837	974	35 763
Zwiększenia, z tytułu:	-	27	1 579	799	83	1 539	4 027
- nabycia środków trwałych	-	24	1 560	79	73	1 539	3 275
- zawartych umów leasingu	-	-	-	627	-	-	627
- objęcia konsolidacją OmniChip	-	3	19	-	10	-	32
- inne	-	-	-	93	-	-	93
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	90	1 293	2	2 061	3 446
- zbycia	-	-	38	1 203	-	-	1 241
- likwidacji	-	-	52	-	2	-	54
- inne	-	-	-	90	-	2 061	2 151
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	-	16 595	15 103	3 276	918	452	36 344
Umorzenie na dzień 1.01.2015	-	1 259	6 805	1 616	321	-	10 000
Zwiększenia, z tytułu:	-	725	1 656	629	160	-	3 170
- amortyzacji	-	725	1 645	539	153	-	3 062
- objęcie konsolidacją OmniChip	-	-	8	-	7	-	15
- inne	-	-	3	90	-	-	93
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	79	656	-	-	735
- likwidacji	-	-	49	-	-	-	49
- sprzedaży	-	-	20	566	-	-	586
- inne	-	-	10	90	-	-	100
Umorzenie na dzień 31.12.2015	-	1 984	8 382	1 589	481	-	12 435
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	-	14 612	6 721	1 687	437	452	23 909

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2015 r.

Nie utworzono.

Środki trwałe w budowie

1.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
452	894	77	1 245	-	8	-	17

1.01.2015	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2015
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
974	1 539	-	2 020	41	-	-	452

Budynki o wartości bilansowej 13 629 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 14 092 tys. zł) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W latach 2016 i 2015 nie wystąpiły koszty spełniające kryteria kapitalizacji zgodnie z MSR 23.

Środki trwałe w leasingu finansowym

Środki trwałe	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	3 730	994	2 736	2 903	1 621	1 282
Środki transportu	1 861	981	880	2 301	1 002	1 299
Pozostałe środki trwałe	14	5	9	-	-	-
Razem	5 605	1 980	3 625	5 204	2 623	2 581

Nota 12. Wartości niematerialne

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016 - 31.12.2016 r.

2016 r. (dane przekształcone) *	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	13 995	321	290	18 277	2 262	5 880	41 026
Zwiększenia, z tytułu:	5 595	-	81	3 266	(1 180)	2 689	10 452
- nabycia	4 087	-	35	517	-	2 689	7 329
- reklasyfikacji	45	-	-	2 383	(1 180)	-	1 248
- objęcie konsolidacją spółki Energy Data Lab	-	-	-	366	-	-	366
- inne	1 462	-	46	-	-	-	1 508
Zmniejszenia, z tytułu:	1 543	-	-	13	417	2 487	4 460
- zbycia	-	-	-	-	417	-	417
- likwidacji	-	-	-	13	-	-	13
- reklasyfikacji	1 203	-	-	-	-	-	1 203
- inne	340	-	-	-	-	2 487	2 827
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	18 047	321	371	21 530	665	6 082	47 017
Umorzenie na dzień 1.01.2016	6 325	64	213	11 456	905	-	18 963
Zwiększenia, z tytułu:	1 310	6	30	1 744	129	-	3 219
- amortyzacji	1 310	6	30	862	977	-	3 185
- reklasyfikacji	-	-	-	848	(848)	-	-
- objęcie konsolidacją spółki Energy Data Lab	-	-	-	34	-	-	34
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	12	417	-	429
- likwidacji	-	-	-	12	-	-	12
- sprzedaży	-	-	-	-	417	-	417
Umorzenie na dzień 31.12.2016	7 635	70	243	13 189	617	-	21 754
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2016	-	-	-	-	-	181	181
Zwiększenie, z tytułu:	-	-	-	-	-	310	310
- utraty wartości	-	-	-	-	-	310	310
Zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	-	-	-	-	-	491	491
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	10 412	251	128	8 342	48	5 591	24 773

* Korekta bilansu otwarcia w spółce Phoenix Systems Sp. z o.o. w wysokości 410 tys. zł

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2016 r.

W 2016 r. utworzono odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w wysokości 310 tys. zł. Dotyczą one systemu finansowo-księgowego, którego wdrożenie nie powiodło się.

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2015 - 31.12.2015 r.

2015 r.	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2015	12 501	321	253	17 829	2	3 435	34 341
Zwiększenia, z tytułu:	2 421	-	37	451	2 260	2 508	7 677
- nabycia	1 635	-	37	449	1 400	1 555	5 076
- przeszacowania	-	-	-	-	441	-	441
- objęcie konsolidacją spółki OmniChip	786	-	-	2	9	-	797
- inne	-	-	-	-	-	953	953
- korekty błędów	-	-	-	-	410	-	410
Zmniejszenia, z tytułu:	927	-	-	4	-	62	993
- likwidacji	399	-	-	4	-	-	403
- przeszacowania	528	-	-	-	-	-	528
- inne	-	-	-	-	-	62	62
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	13 995	321	290	18 277	2 262	5 880	41 025
Umorzenie na dzień 1.01.2015	4 781	57	201	10 744	2	-	15 785
Zwiększenia, z tytułu:	1 544	7	12	716	1 290	-	3 184
- amortyzacji	1 544	7	12	715	898	-	3 177
- objęcie konsolidacją spółki OmniChip	-	-	-	1	6	-	7
- korekty błędów	-	-	-	-	386	-	386
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	4	-	-	4
- likwidacji	-	-	-	4	-	-	4
Umorzenie na dzień 31.12.2015	6 325	64	213	11 456	1 292	-	19 350
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2015	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenie, z tytułu:	-	-	-	-	-	181	181
- utraty wartości	-	-	-	-	-	181	181
Zmniejszenie:	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	-	-	-	-	-	181	181
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	7 670	257	77	6 821	970	5 700	21 495

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2015 r.

W 2015 r. utworzono odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w wysokości 181 tys. zł. Dotyczą one systemu finansowo-księgowego, którego wdrożenie nie powiodło się.

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2015	Wartość na 31.12.2015
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KW 20997	2810/40	8 810	228	8 810	234
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KW 20998	2840/40	291	8	291	8
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KW 20946	2838/40 2839/40	570	15	570	15
OGÓŁEM:			9 671	251	9 671	257

Struktura własnościowa wartości niematerialnych

	31.12.2016	31.12.2015
Własne	24 773	21 494
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	1
Razem	24 773	21 495

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2015
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	251	257
Wartość bilansowa wartości niematerialnych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	251	257

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

Brak.

Nota 13. Wartość firmy

	31.12.2016	31.12.2015
Atende Software sp. z o.o.	3 173	3 173
Atende Medica sp. z o.o.	2 523	2 523
Sputnik Software sp. z o.o.	3 609	3 609
Phoenix Systems sp. z o.o.	860	860
TrustIT sp. z o.o.	323	323
OmniChip sp. z o.o.	499	499
Energy Data Lab Sp. z o.o.	935	-
Wartość firmy (netto)	11 921	10 986

Zmiana stanu wartości firmy z konsolidacji

	2016 r.	2015 r.
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	10 986	10 487
Zwiększenia, z tytułu:	935	499
- zwiększenie stanu z tytułu przejęcia jednostek	935	499
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	11 921	10 986
Wartość firmy (netto)	11 921	10 986

Energy Data Lab

Dnia 21 grudnia 2015 r. Atende nabyło 42,4% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników Energy Data Lab sp. z o.o. (EDL). Dnia 22 stycznia 2016 r. zarejestrowano w KRS objęte przez Atende nowo ustanowione udziały, w następstwie czego Emitent posiadał 54,6% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników. Dnia 2 sierpnia 2016 r. zostało zarejestrowane w KRS objęcie nowo ustanowionych udziałów w Energy Data Lab, po którym Emitent posiada 60% udziałów i głosów na zgromadzeniu wspólników. Konsolidowanie wyników spółki Energy Data Lab rozpoczęto od 1 stycznia 2016 r.

Przedmiotem działalności spółki EDL jest zaawansowana analityka danych w oparciu o autorskie narzędzia. Głównym sektorem działalności jest energetyka, gdzie rozwiązania spółki dają klientom wartość dodaną w postaci narzędzi podnoszenia lojalności klientów, promowania efektywności energetycznej, zarządzania popytem na energię i optymalizacji procesów sprzedaży. Dzięki nabyciu spółki Grupa rozszerzyła ofertę nowoczesnych rozwiązań skierowanych do spółek energetycznych. Zarząd Emitenta liczy również na rozszerzenie działalności EDL na inne sektory rynku, głównie na finansowy.

Główne klasy nabytych aktywów i przejętych zobowiązań na dzień objęcia kontroli

Wartość godziwa nabytych aktywów na dzień 1 stycznia 2016 r.*	Energy Data Lab sp. z o.o.
Aktywa trwałe	343
Rzeczowe aktywa trwałe	11
Wartości niematerialne	332
Aktywa obrotowe	689
Należności handlowe	45
Pozostałe należności	19
Rozliczenia międzyokresowe	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	623
Aktywa ogółem	1 032

* W celu uproszczenia przyjęto, że dane na dzień objęcia kontroli to dane na dzień 1 stycznia 2016 r.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa spółki zależnej zostały wycenione do wartości godziwych, które są równe ich wartościom księgowym.

Wartość należności spółki Energy Data Lab na dzień 1 stycznia 2016 r.	Należności handlowe	Pozostałe należności
Należności (netto)	45	19
Odpisy aktualizujące	-	-
Należności (wartość brutto)	45	19
Wartość godziwa należności	45	19

Wartość godziwa przejętych zobowiązań na dzień 1 stycznia 2016 r.	Energy Data Lab sp. z o.o.
Zobowiązania krótkoterminowe	109
Zobowiązania handlowe	97
Pozostałe zobowiązania	12
Zobowiązania razem	109

Na dzień 1 stycznia 2016 r. wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej wynosiła 923 tys. zł. Spółka Energy Data Lab nie miała żadnych zobowiązań warunkowych na dzień objęcia kontroli.

	Data objęcia kontroli	Przejęty udział w kapitale zakładowym	Wartość objętych udziałów wg ceny nabycia	Wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej przypadająca na udział niekontrolujący	Wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej przypadająca na jednostkę przejmującą	Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych
Energy Data Lab sp. z o.o.	22 stycznia 2016	54,60%	1 439	419	504	935

Przychody oraz wynik finansowy spółki Energy Data Lab sp. z o.o. za bieżący okres sprawozdawczy

Energy Data Lab sp. z o.o.	2016 r.
Przychody ze sprzedaży	328
Zysk (strata) netto	(650)

Nota 14. Inwestycje w jednostkach powiązanych

Udziały w jednostkach powiązanych	31.12.2016	31.12.2015
Jednostek zależnych	24 352	22 913
Jednostek stowarzyszonych		1 439
Wartość firmy (netto)	24 352	24 352

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2016

Dnia 17 marca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Atende Medica sp. z o.o. poprzez ustanowienie 14 439 nowych udziałów o łącznej wartości 721 950 zł. Atende S.A. objęło 964 udziały o wartości 48 200 zł.

Dnia 8 czerwca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Energy Data Lab sp. z o.o. poprzez ustanowienie nowych udziałów objętych w całości przez Atende S.A. za sumę 501 500 zł.

Dnia 21 grudnia 2016 r. została podpisana umowa spółki A2 Customer Care sp. z o.o. o kapitale zakładowym 600 000 zł, w której Atende S.A. objęła udziały o wartości nominalnej 360 000 zł. Wkład został w całości pokryty i spółka została zarejestrowana w KRS 24 stycznia 2017 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- Atende Software sp. z o.o.,
- Atende Medica sp. z o.o.,
- Sputnik Software sp. z o.o.,
- TrustIT sp. z o.o.,
- Phoenix Systems sp. z o.o.,
- OmniChip sp. z o.o.,
- Energy Data Lab sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 789	-	6 789	67,51%	68%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna32 lok.17	1 941	-	1 941	60%	60%

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2015

Dnia 25 lutego 2015 r. Atende Software, spółka należąca do Grupy Atende, nabyła 40% udziałów w OmniChip sp. z o.o. za kwotę 920 tys. zł, od Parku Naukowo-Technologicznego "Euro-Centrum" sp. z o.o., wykorzystując opcję odkupu określoną w umowie inwestycyjnej zawartej w listopadzie 2013 r. Atende Software posiadało wcześniej 15% udziałów w OmniChip, co oznacza, że po powyższej transakcji do Atende należy pośrednio 55% udziałów w OmniChip.

Dnia 21 grudnia 2015 r. Atende S.A. podpisała umowę przejęcia docelowo 60% udziałów w spółce Energy Data Lab Sp. z o.o. (EDL). Domeną spółki EDL jest zaawansowana analityka danych w oparciu o autorskie narzędzia. Łączny koszt nabycia udziałów oraz objęcia nowych udziałów to 1,4 mln zł. Po zarejestrowaniu objętych udziałów, które nastąpiło 22 stycznia 2016 r., pod kontrolą Atende jest 54,6% kapitału zakładowego EDL. Dodatkowo Atende zobowiązało się do objęcia w czerwcu 2016 r. nowych udziałów o wartości emisyjnej 0,5 mln zł, po którym stan posiadania wzrośnie do 60%.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- Atende Software sp. z o.o.,
- Atende Medica sp. z o.o.,
- Sputnik Software sp. z o.o.,
- TrustIT sp. z o.o.,
- Phoenix Systems sp. z o.o.,
- OmniChip sp. z o.o.,
- Energy Data Lab sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 741	-	6 741	62,69%	62,69%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna32 lok.17	1 439	-	1 439	42,4%	42,4%

Wyniki spółek powiązanych

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe spółek powiązanych.

	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Przychody ze sprzedaży	Zysk netto
31.12.2016 / 2016 r.¹									
Atende Software sp. z o.o.	17 356	500	12 794	22 530	12 817	9 713	5 174	21 463	4 062
Sputnik Software sp. z o.o.	10 076	250	8 939	14 395	10 018	4 377	4 319	15 110	887
Atende Medica sp. z o.o.	2 526	1 000	2 800	6 160	5 509	651	3 634	1 796	(1 274)
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 175	242	2 194	2 843	2 590	253	667	1 154	(260)
OmniChip sp. z o.o.	1 483	200	1 275	1 539	326	1 212	55	1 188	8
TrustIT sp. z o.o.	524	100	321	641	48	593	117	1 807	74
Energy data Lab sp. z o.o.	775	144	1 281	830	576	254	55	328	(650)
31.12.2015 / 2015 r.¹									
Atende Software sp. z o.o.	13 293	500	10 763	18 190	10 044	8 146	4 897	16 894	2 030
Sputnik Software sp. z o.o.	9 189	250	8 220	12 686	8 786	3 900	3 497	13 059	719
Atende Medica sp. z o.o.	3 800	278	4 695	6 286	5 489	797	2 486	5 329	(1 173)
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 435	242	1 905	3 383	1 964	1 419	947	1 652	288
OmniChip sp. z o.o.	1 472	200	1 214	1 731	335	1 396	259	1 782	59
TrustIT sp. z o.o.	420	100	251	464	11	453	44	1 629	69
Energy data Lab sp. z o.o.	127	100	45	1 033	343	690	905	479	(17)

¹ Dane bilansowe na ostatni dzień danego roku obrotowego, dane wynikowe za cały dany rok obrotowy.

Nota 15. Pozostałe aktywa trwałe

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	69	231
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11 498	13 370
Pozostałe	-	10
RAZEM	11 567	13 611

Nota 16. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2016	31.12.2015
Akcje / udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	80	80
RAZEM	80	80

Nota 17. Pozostałe aktywa finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Akcje / udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	-	1 439
Inne aktywa finansowe	58	47
RAZEM	58	1 486

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 18. Zapasy

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały na potrzeby produkcji	3 538	3 474
Półprodukty i produkcja w toku	3 731	4 290
Towary	3 650	2 578
Zapasy brutto	10 919	10 342
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 294	3 377
Zapasy netto	7 625	6 965

Zapasy stanowiące zabezpieczenie – na zapasach ustanowiony jest zastaw rejestrowy do wysokości 7 500 tys. zł na poczet zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym w BZ WBK.

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2016 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	71	52 871	54 962	107 904
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	336	-	-	336
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	51	-	215	266

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2015 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	249	68 827	113 995	183 071
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	520	-	226	746
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	147	-	103	250

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 1.01.2016	2 840	537	3 377
Zwiększenia, w tym:	1 072	-	1 072
- utworzenie odpisów aktualizujących	1 072	-	1 072
- inne	-	-	-
Zmniejszenia, w tym:	787	368	1 155
- rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	215	215
- wykorzystanie odpisów	787	153	940
Stan na dzień 31.12.2016	3 126	168	3 294
Stan na dzień 1.01.2015	2 468	413	2 881
Zwiększenie, w tym:	519	227	746
- utworzenie odpisów aktualizujących	483	227	710
- inne	36	-	36
Zmniejszenia, w tym:	147	103	250
- rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	103	103
- wykorzystanie odpisów	147	-	147
Stan na dzień 31.12.2015	2 840	537	3 377

Ustalanie odpisów aktualizujących zapasy odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości. Odwrócenie odpisów aktualizujących zapasy następuje w momencie sprzedaży zapasów objętych odpisem lub ustania okoliczności, dla których dokonano przedmiotowego odpisu aktualizującego. Koszty odpisów aktualizujących zapasy jak i ich odwrócenie ujmowane są w rachunku zysków i strat jako element kosztu własnego.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Nota 19. Należności handlowe

	31.12.2016	31.12.2015 r. (dane przekształcone)
Należności handlowe krótkoterminowe, w tym:	61 426	53 145
- od jednostek powiązanych	4	2
- od pozostałych jednostek	61 422	53 143
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	1 159	1 439
Należności handlowe krótkoterminowe brutto	62 585	54 584

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 120 dni. Należności dochodzone na drodze sądowej obejmowane są w 100% odpisem.

Wartość godziwa należności handlowych i pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości księgowych wykazanych w bilansie. Emitent posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2016 r. należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 159 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 1 439 tys. zł) zostały uznane za zagrożone i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności przedstawiono poniżej.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

	31.12.2016	31.12.2015
JEDNOSTKI POZOSTAŁE		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handl. na początek okresu	1 439	1 846
Zwiększenia, w tym:	485	555
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	485	555
- wynikające z utworzenia Grupy Kapitałowej	-	-
Zmniejszenia w tym:	765	962
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	285	60
- zakończenie postępowań	100	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	380	902
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	1 159	1 439

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	271	109
Odpisy aktualizujące wartość należności spornych	72	109
Wartość netto należności handlowych dochodzonych na drodze sądowej	199	-

Należności handlowe – struktura przeterminowania na dzień 31.12.2016 r.

	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	> 360 dni
JEDNOSTKI POWIĄZANE							
Należności handlowe brutto	4	4	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Należności handlowe netto	4	4	-	-	-	-	-
JEDNOSTKI POZOSTAŁE							
Należności handlowe brutto	62 581	57 445	3 015	249	348	86	1438
Odpisy aktualizujące	1 159	-	-	-	-	-	1159
Należności handlowe netto	61 422	57 445	3 015	249	348	86	279
OGÓŁEM							
Należności handlowe brutto	62 585	57 449	3 015	249	348	86	1 438
Odpisy aktualizujące	1 159	-	-	-	-	-	1 159
Należności handlowe netto	61 426	57 449	3 015	249	348	86	279

Należności handlowe – struktura przeterminowania na dzień 31.12.2015 r.

	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
JEDNOSTKI POWIĄZANE							
Należności handlowe brutto	2	2	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Należności handlowe netto	2	2	-	-	-	-	-
JEDNOSTKI POZOSTAŁE							
Należności handlowe brutto	54 582	49 850	1 535	925	52	704	1516
Odpisy aktualizujące	1 439	-	-	-	6	16	1417
Należności handlowe netto	53 143	49 850	1 535	925	46	688	99
OGÓŁEM							
Należności handlowe brutto	54 584	49 850	1 535	925	52	704	1 516
Odpisy aktualizujące	1 439	-	-	-	6	16	1 417
Należności handlowe netto	53 145	49 852	1 535	925	46	688	99

Nota 20. Pozostałe należności

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	1 204	325
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	405	136
- zaliczki na dostawy	223	59
- z tytułu wpłaconych kaucji	35	-
- od pracowników	-	2
- wycena instrumentów pochodnych	209	-
- inne	332	128
Odpisy aktualizujące	-	-
Pozostałe należności brutto	1 204	325

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego – brak.

Nota 21. Rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2016	31.12.2015 r. (dane przekształcone)
Ubezpieczenia majątkowe	372	292
Prenumerata czasopism	35	12
Opłacone koszty serwisu	8 750	9 168
Usługi niezakończone	853	1 017
Licencje terminowe	64	204
Składki członkowskie	18	18
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	127	325
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	10 219	11 036

Nota 22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	3 298	3 617
- kasa	108	83
- rachunki bankowe	3 190	3 534
Inne środki pieniężne:	12 572	48 754
- lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	12 572	48 754
Razem	15 870	52 371

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej.

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		
Środki na rachunku dedykowanym	-	565
Razem	-	565

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne do dyspozycji jednostki, nie wykazane w pozycji bilansowej		
Środki pieniężne ZFŚS	124	239
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu obrotowego	32 120	21 602
Razem	32 244	21 841

Nota 23. Kapitał zakładowy

	31.12.2016	31.12.2015
Liczba akcji	36 343 344	36 343 344
Wartość nominalna akcji	0,20	0,20
Kapitał zakładowy	7 269	7 269

Kapitał zakładowy - struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejo- wania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna	Wartość (zł) serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	brak	brak	1 524 000	0,20	304 800	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
B	brak	brak	1 143 000	0,20	228 600	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
C	brak	brak	2 266 865	0,20	453 373	przejęcie ATM Systemy Informatyczne sp. z o.o.	3.01.2011
D	brak	brak	31 409 479	0,20	6 281 896	przeniesienie części majątku z ATM S.A w ramach Zorganizowanej Części Przedsiębior.	25.04.2012
Razem:			36 343 344		7 268 669		

Zmiana stanu kapitału zakładowego

	2016 r.	2015 r.
Kapitał na początek okresu	7 269	7 269
Zwiększenia	-	-
Kapitał na koniec okresu	7 269	7 269

Nota 24. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 14 752 tys. zł.

Nota 25. Kapitał przypadający na akcjonariuszy niekontrolujących

	2016 r.	2015 r.
Na początek okresu	9 213	9 213
Objęcie konsolidacją spółki EDL	419	-
Objęcie konsolidacją spółki OmniChip	-	589
Objęcie nowych udziałów nieobjętych przez wspólnika spółki Atende Medica oraz korekta z tytułu zmiany % posiadanych udziałów w Atende Medica	(306)	-
Podniesienie kapitału w EDL	200	269
Wypłata dywidendy	-	(922)
Udział w wyniku jednostek zależnych	(442)	64
Na koniec okresu	9 084	9 213

Nota 26. Kredyty i pożyczki

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty w rachunku bieżącym	2 838	2 298
Kredyty bankowe	3 074	3 530
Pożyczki	7 475	50
- pożyczki od DLL	7 415	-
- od Zarządu i Rady Nadzorczej	-	50
- inne pożyczki	60	-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	13 387	5 878
- długoterminowe	6 030	2 824
- krótkoterminowe	7 357	3 054

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	7 357	3 054
Kredyty i pożyczki długoterminowe	6 030	2 824
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	5 324	1 412
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	706	1 412
Kredyty i pożyczki razem	13 387	5 878

Średnie stopy oprocentowania kredytów

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty bankowe w rachunku bieżącym	2,69%	2,74%
Kredyty inwestycyjne	2,57%	2,66%

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016 r.

31.12.2016 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2017	- zastaw rejestrowy do 7 500 tys. zł, ustanowiony na zapasach; - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
mBank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	25 000	2 680	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2018	- hipoteka umowna łączna na nieruchomościach do kwoty 42 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową.
w tym:	2 800	2 680	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2016	- poręczenie Atende S.A.
w tym:	1 000	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	16.06.2016	- weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
mBank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	2 118	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 42 500 tys. zł, podanej j.w. - weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości.
Pożyczka DLL	1 300	433	650	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	4 780	1 574	2 433	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 064	709	355	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 100	733	367	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	161	54	107	-	15.12.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
mBank S.A. (kredyt w rachunku bieżącym)	408	408	-	WIBOR 1M plus marża banku	28.10.2017	- poręczenie Atende Software Sp. z o.o.
Pożyczka od osoby fizycznej	60	60	-	7,5%	15.04.2017	- brak
RAZEM	45 873	7 357	6 030	-	-	-

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2016 r. nie wystąpiły.

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2015 r.

31.12.2015 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2016	- weksel in blanco z deklaracją wekslową; - zastaw rejestrowy do 7 500 tys. zł; ustanowiony na zapasach - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
mBank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	15 000	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2016	- hipoteka umowna łączna na nieruchomościach do kwoty 31 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową.
w tym:	2 000	1 692	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2016	- poręczenie Atende S.A.
w tym:	500	262	-	WIBOR O/N plus marża banku	16.06.2016	- weksel in blanco z deklaracją wekslową.
mBank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	2 824	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 31 500 tys. zł, podanej j.w. - weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości
mBank S.A. (kredyt w rachunku bieżącym)	400	344	-	WIBOR 1M plus marża banku	28.10.2016	- poręczenie Atende Software Sp. z o.o.
Paweł Pisarczyk	50	50	-	3,16%	15.01.2016	- brak
RAZEM	27 450	3 054	2 824	-	-	-

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2015 r. nie wystąpiły.

Nota 27. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania leasingowe	2 842	2 847
Razem zobowiązania finansowe	2 842	2 847
- długoterminowe	1 543	1 311
- krótkoterminowe	1 299	1 536

Zobowiązania leasingowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	1 299	1 536
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	1 543	1 311
- od roku do pięciu lat	1 543	1 311
Zobowiązania leasingowe razem	2 842	2 847

Nota 28. Inne zobowiązania długoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe	7	31
Razem	7	31

Nota 29. Zobowiązania handlowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	32 583	47 372
- wobec jednostek powiązanych	-	93
- wobec jednostek pozostałych	32 583	47 279

Nota 30. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	10 682	22 081
- podatek VAT	9 240	20 866
- podatek dochodowy od osób fizycznych	502	372
- składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	933	832
- pozostałe	7	11
Pozostałe zobowiązania	560	453
- zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	493	377
- inne zobowiązania	67	76
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	5 271	10 546
Razem inne zobowiązania	16 513	33 080

Nota 31. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości uzgodnionej z przedstawicielami załogi. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

Analityka aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto

	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone pracownikom	1	1
Środki pieniężne	124	239
Zobowiązania z tytułu Funduszu	125	240
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	118	145

Nota 32. Zobowiązania warunkowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zabezpieczenia na aktywach Grupy		
Zabezpieczenia wierzytelności banków z tytułu udzielonych kredytów	51 000	39 500
Zabezpieczenia zawartych umów leasingowych	738	4 903
Razem zabezpieczenia na aktywach Grupy	51 738	44 403

Na dzień 31 grudnia 2016:

- na kwotę 51 000 tys. zł składają się:
 - o 42 500 tys. zł – hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w mBank S.A.;
 - o 7 500 tys. zł – zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;
 - o 1 000 tys. zł – zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym w Sputnik Software sp. z o.o.
- na kwotę 738 tys. zł składają się:
 - o 137 tys. zł – zobowiązania wekslowe stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Atende S.A. umów leasingowych;
 - o 601 tys. zł – weksle stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Sputnik Software sp. z o.o. umów leasingowych.

Na dzień 31 grudnia 2015:

- na kwotę 39 500 tys. zł składają się:
 - o 31 500 tys. zł – hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w mBank S.A.;
 - o 7 500 tys. zł – zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;
 - o 500 tys. zł – zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym w Sputnik Software sp. z o.o.
- na kwotę 4 903 tys. zł składają się:
 - o 3 961 tys. zł – zobowiązania wekslowe stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Atende S.A. umów leasingowych;
 - o 942 tys. zł – weksle stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Sputnik Software sp. z o.o. umów leasingowych.

	31.12.2016	31.12.2015
Udzielone gwarancje i poręczenia		
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	13 380	12 549
Poręczenie spłaty udzielonych gwarancji bankowych	-	6 168
Razem udzielone gwarancje i poręczenia	13 380	18 717

Na dzień 31 grudnia 2016:

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- na kwotę 13 380 tys. zł składają się:

- o 10 859 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
- o 2 028 tys. zł – wartość gwarancji należytego wykonania kontraktu oraz gwarancji zapłaty wadium, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Sputnik Software sp. z o.o.;
- o 493 tys. zł – wartość gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende Medica sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2015:

- na kwotę 12 549 tys. zł składają się:

- o 10 687 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
- o 1 367 tys. zł – wartość gwarancji należytego wykonania kontraktu oraz gwarancji zapłaty wadium, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Sputnik Software sp. z o.o.;
- o 495 tys. zł – wartość gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende Medica sp. z o.o.

- na kwotę 6 168 tys. zł składają się zobowiązania wekslowe Atende S.A. stanowiące zabezpieczenie wierzytelności wynikających z gwarancji należytego wykonania umów

Nota 33. Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	31.12.2016		31.12.2015	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	1 392	1 299	1 622	1 536
W okresie od 1 do 5 lat	1 616	1 544	1 385	1 311
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 008	2 843	3 007	2 847
Przyszły koszt odsetkowy	165	x	160	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	2 843	2 843	2 847	2 847
- krótkoterminowe	1 299		1 536	-
- długoterminowe	1 544		1 311	-

Przedmiotem umów leasingu finansowego są maszyny i urządzenia techniczne, środki transportu oraz licencje na oprogramowanie stanowiące wartości niematerialne i prawne. Na 31 grudnia 2016 r. Grupa Kapitałowa była stroną 30 umów, w ramach których leasingowała aktywa o łącznej wartości netto 3 729 tys. zł, w tym:

- o maszyny i urządzenia 2 736 tys. zł,
- o środki transportu 880 tys. zł,
- o części zamienne do środków trwałych 104 tys. zł,
- o oprogramowanie środków trwałych 9 tys. zł.

Umowy nie przewidują warunkowych opłat leasingowych, jak również żadnego rodzaju sub-leasingu. W większości umów znajduje się klauzula co do opcji zakupu, po cenie umownej niższej od wartości godziwej przedmiotu leasingu. Umowy nie nakładają na leasingobiorcę żadnych restrykcji, za wyjątkiem płatności zobowiązań wynikających z rat leasingowych oraz ogólnych warunków właściwego użytkowania przedmiotu leasingu.

Umowy leasingu zawarte zostały na okres 24-60 miesięcy w polskich złotych.

Nota 34. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Dotacje	1 611	565
- prace rozwojowe	1 611	565
- wartości niematerialne i prawne	-	-
Przychody przyszłych okresów	4 108	2 061
- usługi realizowane w przyszłych okresach	438	498
- zaliczki na realizację przyszłych dostaw	3 670	1 563
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	5 719	2 626
- długoterminowe	1 316	203
- krótkoterminowe	4 403	2 423

Dotacje	Data otrzymania dofinansowania	Wartość dofinansowania	Kwota pozostała do otrzymania	Data zakończenia rozliczania dofinansowania
ISW POLITECHNIKA	18.01.2016	801	124	21.12.2018
NCBiR - Demo+	24.12.2013	2 069	201	30.06.2017
Dotacje	-	2 870	325	-

Nota 35. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	752	745
- na świadczenia emerytalne i rentowe	315	308
- na nagrody jubileuszowe	437	437
Razem, w tym:	752	745
- długoterminowe	702	695
- krótkoterminowe	50	50

Do wyznaczenia zobowiązań została wykorzystana metoda prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość przyszłych zobowiązań obliczona została jako nagromadzona część przyszłych świadczeń z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń. Uwzględniono również prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej. Zmienność tych prawdopodobieństw, a także zastosowanej stopy dyskontowej o +/-0,25% spowodowałyby łącznie zmianę rezerwy o +/- 20 tys. PLN.

W zakresie świadczeń pracowniczych Grupa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Grupa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Grupę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Nota 36. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania. Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty przeglądem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie spółek Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczyło przede wszystkim kredytów: inwestycyjnych i w rachunku bieżącym.

Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych oparte jest o zmienną stopę WIBOR 1M. W 2016 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,57% (w 2015 r.: 2,66%). W przypadku wzrostu średnich stóp procentowych o 1% koszt kredytu w 2016 r. wzrósłby o 18 tys. zł, w przypadku spadku stóp byłby niższy o 11 tys. zł.

Oprocentowanie kredytów w rachunku bieżącym oparte jest o zmienną stopę WIBOR O/N lub WIBOR 1M. W 2016 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,69% (w 2015 r.: 2,74%).

Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko zmiany kursów walutowych, ponieważ w swojej działalności korzysta między innymi z dostaw sprzętu teleinformatycznego sprowadzanego do kraju z zagranicy. Koszty zakupów sprzętu są uzależnione od kursów walut obcych w stosunku do złotego, w szczególności kursu euro i dolara. W celu ograniczenia ryzyka Grupa korzysta z instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kursowym np. transakcji terminowych forward. Zgodnie z polityką firmy zabezpieczane jest co najmniej 90% transakcji walutowych. Różnorodność stosowanych działań zabezpieczających powoduje dywersyfikację ryzyka kursowego. W ocenie Emitenta powyższe działania powodują, iż ewentualny wpływ niekorzystnych zmian kursu walut na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej jest znacznie ograniczony.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingu. Wartości te przedstawiają się następująco:

	Zobowiązania handlowe		Środki pieniężne		Należności handlowe	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Waluta - EURO	267	2 461	43	962	11	244
Waluta - USD	4 764	6 783	27	82	532	150

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań, co narazi Grupę na straty finansowe. Ryzyko kredytowe ograniczane jest przez spółki Grupy poprzez zawieranie transakcji wyłącznie z podmiotami o dobrej zdolności kredytowej, z którymi współpraca poprzedzona jest wewnętrznymi procedurami wstępnej weryfikacji. Ponadto poprzez bieżące monitorowanie stanów należności, narażenie spółek Grupy na ryzyko nieściągalności należności nie jest znaczące.

W odniesieniu do aktywów finansowych Grupy, w tym środków pieniężnych, lokat oraz inwestycji w aktywa dostępne do sprzedaży, ryzyko Grupy wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja tego ryzyka równa jest wartości bilansowej danego instrumentu.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wynoszą na dzień 31 grudnia 2016 r. 1 159 tys. zł (1 439 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). Odpisy te dotyczą należności własnych od pozostałych jednostek, z czego 72 tys. zł dotyczy należności, które Spółka dochodzi na drodze sądowej, zaś kwota 1 087 tys. zł należności, które według szacunku Spółki obarczone są znaczącym prawdopodobieństwem nieściągalności.

Na 31 grudnia 2016 r. nie występowały pozycje aktywów finansowych, które objęte zostały renegocjacją warunków spłaty. Na rzecz spółek Grupy nie zostały poczynione żadne istotne zabezpieczenia z tytułu posiadanych przez nie aktywów finansowych.

Struktura wiekowa pożyczek i należność oraz aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	> 360 dni
31.12.2016							
Należności z tytułu dostaw i usług	62 585	57 449	3 015	249	348	86	1 438
Odpisy aktualizujące	(1 159)	-	-	-	-	-	(1 159)
Aktywa z tytułu umów z klientami	10 164	10 164					
Pozostałe należności	209	209	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15 870	15 870	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
31.12.2015							
Należności z tytułu dostaw i usług	54 584	49 852	1 535	925	52	704	1 516
Odpisy aktualizujące	(1 439)	-	-	-	(6)	(16)	(1 417)
Aktywa z tytułu umów z klientami	986	986					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52 371	52 371	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-

Ryzyko związane z płynnością

Emitent monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania spółek Grupy, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe, na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

	Na żądanie	do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	> 5 lat	Razem
31.12.2016						
Oprocentowane kredyty i pożyczki		570	4 956	5 024		10 550
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		43 795	30	-		43 825
- od jednostek powiązanych						
31.12.2015						
Oprocentowane kredyty i pożyczki		839	2 226	3 129		6 234
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	348	69 053	341	164		69 906
- od jednostek powiązanych		92				92

Nota 37. Informacja o instrumentach finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (według MSR 39)

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (dane przekształcone)	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe		
Należności własne (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	83 890	106 502
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	209	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	80	80
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	49 876	62 952
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	42

Mając na uwadze, charakter i specyficzne cechy przedstawionych powyżej kategorii instrumentów finansowych, w ramach poszczególnych grup wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

W ramach kategorii pożyczek i należności (dane przekształcone)	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów z klientami	68 020	54 131
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15 870	52 371
Razem	83 890	106 502

W ramach zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu (dane przekształcone)	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania długoterminowe	7	31
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	13 387	5 878
Zobowiązania handlowe	32 583	47 372
Bierne rozliczenia międzyokresowe z tytułu niezafakturowanych kosztów	1 057	6 824
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 842	2 847
Razem	49 876	62 952

Zabezpieczenia

W latach 2015 i 2016 spółki Grupy nie stosowały rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 38. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W latach zakończonych 2016 i 2015 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	13 387	5 878
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	49 096	80 452
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(15 870)	(52 371)
Zadłużenie netto	46 613	33 959
Kapitał własny	74 769	70 753
Kapitał razem	74 769	70 753
Kapitał i zadłużenie netto	121 382	104 712
Wskaźnik dźwigni	38%	32%

Nota 39. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	2016	2015	2016	2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Jednostki powiązane										
OmniChip sp. z o.o.					4	2				

W ramach transakcji z podmiotami powiązаныmi w latach 2016 i 2015 nie zostały utworzone odpisy aktualizujące, ani nie zostały spisane żadne należności.

Podmiotem powiązany z Emitentem jest ponadto Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A., która jest podmiotem w 100% kontrolowanym, bezpośrednio i pośrednio (poprzez Spinoza Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych), przez Romana Szweda. W latach 2016 i 2015 pomiędzy Emitentem a Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A. nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Innymi podmiotami powiązanyymi z Grupą są członkowie organów zarządzających i nadzorczych, oraz osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób (tzn. partner życiowy i dzieci, dzieci partnera życiowego oraz osoby pozostające na utrzymaniu osoby lub jego partnera życiowego), oraz inne podmioty gospodarcze w których członkowie zarządu podmiotu dominującego pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami. W latach 2016 i 2015 pomiędzy Emitentem i tymi podmiotami nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Nota 40. Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Zarządu	2016 r.		2015 r.	
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia
Roman Szwed, Prezes	504	0	504	0
Iwona Bakuła, Wiceprezes	396	0	360	0
Jacek Forsyśiak, Wiceprezes ¹	387	0	0	0
Andrzej Słodczyk, Wiceprezes ²	84	0	323	0
Szymon Stępczak, Wiceprezes	384	0	384	0
Jacek Szczepański, Wiceprezes ³	413	0	0	0
RAZEM	2 167	0	1 571	0

¹ Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Forsyśiaka do Zarządu Atende S.A.

² Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała Andrzeja Słodczyka z Zarządu Atende S.A.

³ Z dniem 11 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Szczepańskiego do Zarządu Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej	2016 r.		2015 r.	
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia
Patrycja Buchowicz, Przewodnicząca	46	0	43	0
Mirosław Panek, Wiceprzewodniczący ¹	5	0	29	0
Marek Dietl, Członek	30	0	29	0
Jan Madey, Członek	30	0	29	0
Michał Markowski, Członek ²	23	0	0	0
Monika Mizielińska-Chmielewska, Członek	30	0	29	0
RAZEM	165	0	159	0

¹ Dnia 4 marca 2016 r. Mirosław Panek złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem na dzień 6 marca 2016 r.

² Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, stosownie do postanowień § 21 ust. 5 zdanie drugie Statutu Atende S.A., powołała Michała Markowskiego na członka Rady Nadzorczej.

Powyższe wynagrodzenia stanowią krótkoterminowe świadczenia pracownicze.

Nota 41. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie

	2016 r.	2015 r.
Atende S.A., w tym:	191	195
Zarząd	5	4
Administracja	37	37
Dział sprzedaży	56	56
Pion produkcji	87	93
Pozostali	6	5
Atende Software sp. z o.o.	34	26
Sputnik Software sp. z o.o.	67	40
Atende Medica sp. z o.o.	21	26
Phoenix Systems sp. z o.o.	7	11
OmniChip sp. z o.o.	7	7
TrustIT sp. z o.o.	14	14
Energy Data Lab sp. z o.o. ¹	3	-

¹ Energy Data Lab jest w Grupie Atende od 2016 r.

Rotacja zatrudnienia

	2016 r.	2015 r.
Liczba pracowników przyjętych – Atende	33	22
Liczba pracowników zwolnionych – Atende	25	35
Razem – Atende	8	(13)
Liczba pracowników przyjętych – Grupa Atende	76	84
Liczba pracowników zwolnionych – Grupa Atende	63	55
Razem – Grupa Atende	13	29

Nota 42. Umowy leasingu operacyjnego

W dniu 31 maja 2013 r. Spółka zawarła umowę leasingu operacyjnego, której przedmiotem są środki transportu. Każdy odrębny stosunek leasingu jest zawarty na 36 miesięcy i jest niezależny od pozostałych. Umowa przewiduje możliwość przedterminowego zakończenia każdego stosunku leasingu. Na dzień 31 grudnia 2016 r. w ramach umowy Spółka wykorzystuje 104 samochody.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W 2016 r. wynik finansowy Grupy został obciążony kwotą 1 174 tys. z tytułu opłat leasingowych wynikających z tych umów.

Na dzień 31.12.2016 r. wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosi:

- o do 1 roku 1 131 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 5 lat 1 091 tys. zł.

W 2015 roku wynik finansowy Grupy Kapitałowej został obciążony kwotą 1 091 tys. zł. z tytułu opłat leasingowych wynikających z tych umów.

Na dzień 31.12.2015 r. wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosiła:

- o do 1 roku 827 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 5 lat 532 tys. zł.

Oprócz umowy leasingu operacyjnego spółki z Grupy Kapitałowej mają zawarte umowy dotyczące najmu pomieszczeń. Najważniejsza umowa, dotycząca wynajmu budynku, w którym znajduje się siedziba Atende S.A. w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86 została zawarta na okres pięciu lat od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia 4 grudnia 2018 r., z możliwością przedłużenia na kolejny okres. Pozostałe umowy zostały zawarte na czas określony, nie dłuższy jednak niż 5 lat, lub na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia umowy.

W 2016 r. wartość opłat minimalnych z tego tytułu wyniosła 3 237 tys. zł. Nie wystąpiły żadne opłaty warunkowe ani subleasingowe

Na dzień 31.12.2016r. wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu najmu pomieszczeń przez spółki z Grupy wynosi:

- o do 1 roku 2 981 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 5 lat 4 619 tys. zł.

Na dzień 31.12.2015r. wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu najmu pomieszczeń przez spółki z Grupy wynosiła:

- o do 1 roku 3 792 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 5 lat 8 078 tys. zł.

Nota 43. Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności

Cechą charakterystyczną branży teleinformatycznej, w której działa Grupa Atende jest występująca sezonowość sprzedaży. Głównym okresem zwiększonych przychodów jest IV kwartał roku kalendarzowego. Wiąże się to ze wzrostem w tym okresie wydatków przedsiębiorstw na modernizację infrastruktury technicznej.

Nota 44. Sprawy sądowe

Spółki Grupy Kapitałowej nie są stroną żadnych istotnych spraw sądowych.

Nota 45. Rozliczenia podatkowe

Na 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. nie toczyły się wobec spółek Grupy Kapitałowej żadne kontrole ani postępowania podatkowe.

Nota 46. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W dniu 21 października 2005 r. weszła w życie większość przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”). Nakłada ona na podmioty wprowadzające na rynek sprzęt elektroniczny i elektryczny (producentów oraz importerów) m.in. obowiązek zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu, przetwarzania, odzysku, w tym recydingu, i unieszkodliwiania zużytego sprzętu. Od dnia 1 stycznia 2009 r. wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych będzie obowiązany do zapewniania zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.

W celu oszacowania rezerwy, Grupa musi posiadać następujące dane: liczba kilogramów historycznego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, która ma zostać zebrana przez Grupę oraz pozostała do zebrania przez Grupę liczba kilogramów nowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W raportach wymaganych przez Ministerstwo Ochrony Środowiska nie ma rozróżnienia pomiędzy nowym oraz historycznym ZSEE.

Biorąc pod uwagę organizację zbiórki oraz systemu raportowania o zbieraniu ZSEE, Grupa nie jest w stanie oszacować ilości ZSEE, które mają zostać zebrane przez Grupę w celu wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie

elektrycznym i elektronicznym. W konsekwencji, Grupa nie utworzyła rezerwy ani z tytułu zobowiązania do zbierania historycznego ZSEE, ani też nowego ZSEE.

Grupa nie wyklucza możliwości weryfikacji swojego stanowiska, w przypadku pojawienia się odmiennych, wiążących interpretacji ustawy lub gdy praktyka stosowania ustawy wskaże na odmienne traktowanie księgowe obowiązku utylizacji zużytego sprzętu.

Nota 47. Zdarzenia po dacie bilansu

A2CC nową spółką w Grupie Atende

Dnia 24 stycznia 2017 r. została zarejestrowana w KRS spółka A2 Customer Care sp. z o.o. („A2CC”), założona na podstawie umowy spółki zawartej 21 grudnia 2016 r. Emitent objął 60% udziałów, stanowiących 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników, za kwotę 360 tys. zł. Celem spółki jest realizacja zadań z zakresu konsultingu, wdrażania oraz rozwijania produktów IT usprawniających zarządzanie biznesem klientów w oparciu o zaawansowane oprogramowanie. Dzięki inwestycji w A2CC Grupa Atende rozszerza swoją ofertę o perspektywiczne i synergiczne, niszowe usługi, z potencjałem do ekspansji zagranicznej.

Nota 48. Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania

	2016 r.	2015 r.
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	62	29
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	24	19
RAZEM	86	48

Nota 49. Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w bilansie	15 870	52 371
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	15 870	52 371

	2016 r.	2015 r.
Amortyzacja:	6 548	6 238
- amortyzacja wartości niematerialnych	3 185	3 062
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	3 363	3 176
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	123	384
- odsetki zapłacone od umów leasingu finansowego	61	170
- odsetki zapłacone od kredytów	290	199
- odsetki otrzymane	(228)	15
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	453	325
- przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(183)	(526)
- wartość netto sprzedanych zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	326	670
- aktualizacja wartości aktywów trwałych	310	181
Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	(660)	1 745
- bilansowa zmiana stanu zapasów	(660)	1 745
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	(14 876)	20 969
- zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu	(9 160)	19 826
- zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu	60	(34)
- zmiana stanu aktywów z tytułu umów z klientami	(5 712)	1 274
- stan należności przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan należności jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	(64)	(97)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	(32 521)	17 099
- zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	(30 883)	16 837
- zmiana stanu zobowiązań długoterminowych wynikająca z bilansu	(2 471)	-
- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	159	(65)
- stan zobowiązań operacyjnych przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	109	(26)
- korekta o otrzymane dotacje	565	353
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	(1 260)	(959)
- otrzymane dotacje	(1 305)	(923)
- korekty powstałe w wyniku objęcia kontroli nad spółkami Phoenix Systems i TrustIT	43	148
- koszty Programu Motywacyjnego	2	(184)

Warszawa, 21 marca 2017 r.

Roman Szwed

Iwona Bakuła

Jacek Forysiak

Szymon Stępczak

Jacek Szczepański

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu